

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 6/2019

Červen 2019

Bůh čeká ve zpovědnici

Boj o mou duši trval ještě několik let, dokud nenadešel šťastný den, když jsem v zpovědnici s velikou lítostí, bolestí v srdci a se slzami v očích vyznala své hříchy... Žádná slova nedokážou vyjádřit radost, která mě naplnila.

"Pohled na lidi, kteří již nepocítí ují potřebu vyzpovídat se, je pro nás varováním, abychom i my neupadli do podobné tvrdosti srdce a aby se nám nezatemnila mysl..." Homilie, jejíž úryvek jsem citovala, mě podnítla k tomu, abych popsala svou životní zkušenost.

Vyrostla jsem v katolické rodině a až do konce střední školy jsem se zpovídala pravidelně na první pátky. Jenže během prvních roků v zaměstnání jsem podlehla vlivu světa, Bůh mi začal překážet, až jsem ho nakonec nepotřebovala.

Ještě několik následujících let jsem se jednou v roce ze zvyku zpovídala, ale později jsem i toto "břemeno" odhodila a s údivem jsem zjistila, že se nic nestalo. Bála jsem se, že Bůh mě potrestá, ale stalo se něco zcela jiného – měla jsem se stále lépe. V práci jsem byla stále úspěšnější, získala jsem dobré postavení. Svěřili mi mnoho funkcí, byla jsem na vrcholu slávy. I v materiální oblasti jsem dosáhla hodně – peníze mi

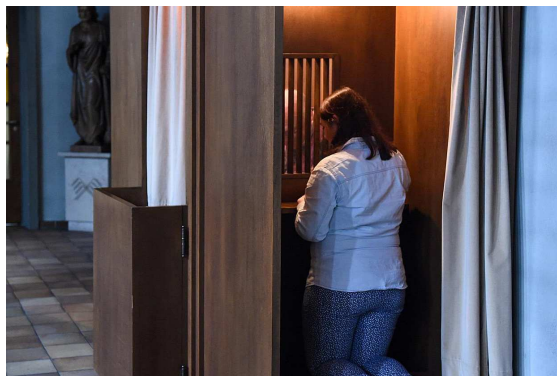

nechyběly, bez námahy jsem si koupila vytoužený byt a pohodlně jsem si v něm žila. Přesně takto jsem si představovala štěstí...

Začala jsem však zjišťovat, že můj život jaksi ztrácí smysl. V jisté chvíli mi napadlo, abych to všechno skončila, ale neměla jsem na to odvahy. Můj život se změnil na trápení. Vstoupil do něj smutek a zoufalství... Tma, žádné světlo, prázdnota... Nikdy nezapomenu na den, kdy jsem si v takovém duchovním rozpoložení klekla na krásný koberec a plakala sama nad sebou. Byla jsem bezmocná a bezradná. V jednu chvíli, když jsem už byla na konci svých sil, jsem vykřikla: "Pane Bože, vezmi mě pryč!" Chtěla jsem zemřít a mít od všeho pokoj. Z perspektivy desetiletí vnímám, že to byla modlitba, velké otevření srdce, jakoby výkřik: "Pane Bože, zde jsem, udělej se mnou, co chceš." A byla jsem vyslyšena. Pán mě vzal – ne k sobě, ale s sebou na novou cestu v jeho šlépějích.

Boj o mou duši trval ještě několik let, dokud nenadešel šťastný den, když jsem v zpovědnicích s velikou lítostí, bolestí v srdci a se slzami v očích vyznala své hříchy... Ve chvíli, když jsem slyšela slova rozhřešení, mi ze srdce spadl velký kámen. Cítila jsem se lehká... Žádná slova nedokážou vyjádřit radost, která mě naplnila.

Od té doby přistupuji ke svátosti smíření jednou za měsíc. Vždy, když se blíží čas další zpovědi, cítím, že jsem slabá, lehce podléhám pokušením a klopýtám. Svátost pokání mě posiluje, vlévá mi novou sílu, přináší klid, utiňuje moje

životní bouře a uzdravuje mou duši. Rozradostňuje a zkrášluje můj život – vše se vrací na své místo. Tento poklad má na dosah každý, kdo se nebojí vynaložit trochu námahy na to, aby ho získal.

Člověk 21. století se vyhýbá jakékoliv námaze. V každé oblasti života hledá ulehčení a nejednou zajíždí na mělčinu.

Zároveň je však schopen vynaložit nemalé úsilí na to, aby získal luxusní auto, pohodlný byt, moderní techniku... V tomto hledá své štěstí. Je však stále smutnější. Proč? Protože opustil jediný pramen štěstí, kterým je Bůh, a snaží se zařídit si život na vlastní pěst. Proto je kolem nás tolik smutných tváří, stále více znechucení a ztráty smyslu života... Máme se špatně a za ovoce své hlouposti

obviňujeme Boha. Místo toho, abychom uznali svou vinu, hledáme oběť. Zlo připisujeme jiným, abychom vybělili sami sebe. Jediné místo, kde můžeme vybělit svou duši, je zpovědnice, jenže my se jí stále častěji vyhýbáme.

Nechť nám Bůh pomůže objevit radostnou pravdu, že on je Otec všech, nejen věrných dětí, ale i marnotratných synů, které v osobě kněze čeká v zpovědnici. Chce nám dát své srdce a touží, abychom mu na oplátku dali své. Neváhejme přijmout jeho lásku a odpovědět na ni svou láskou. Nebojme se a neomlouvejme se, že nedokážeme milovat, protože Bůh nám tuto milost udělí. Pán chce, abychom otevřeli svá srdce. Udělejme to co nejdříve, dokud trvá čas milosrdenství...

(podle Milujte sa)

Skrupulantské svědomí bere radost ze života

Srdce zraněné úzkostlivostí nežije pod laskavým pohledem Boha, ale pod mrakem vlastních pochybností a strachu. Bůh chce rozptýlit tento mrak, aby rozbolavělého zalilo světlo.

Pravděpodobně jsme asi všichni již slyšeli na svou adresu poznámku: "Ty jsi ale skrupulant!" V hovorové řeči může mít slovo "skrupulant" trochu jiný význam než ten, který máme na mysli, když mluvíme o duchovním životě.

Skrupulant není jen perfekcionista

Puntičkářské ženy po sobě umí zanechat "skrupulantsky dokonale" poumývaná okna a vysáté příbytky. Podobnou nadměrnou péči dokážou někdy projevit například zapálení milovníci automobilů o svého čtyřkolového miláčka. V tomto smyslu jsme – v oblastech, kde působíme až fanaticky zaujatě – všichni tak trochu skrupulanti. Ale my chceme mluvit o něčem jiném.

Úzkostlivé svědomí – pramen hluboké bolesti a neklidu

Zatímco někteří v duchovním a morálním životě smýšlejí a jednají nedbale a laxně, jiní tytéž věci vnímají a prožívají až příliš vážně – skrupulantsky.

Skrupulantství je velkým problémem v duchovním životě, protože vychází z rozbolavělého a ustrašeného svědomí. Možná někoho překvapí, že tento problém postihuje zbožné lidi, kteří se snaží prožít svůj život poctivě. I upřímně smýšlející zbožní lidé však mohou věci duchovního života brát smrtelně vážně a některým skutečností přikládat nepřiměřený význam.

Když posloucháme člověka se skrupulózním svědomím, velmi brzy si všimneme, že se nepřiměřeně trápí nad věcmi, které samy o sobě vůbec nejsou až tak hrozné a zničující, jak je tento člověk subjektivně vnímá a prožívá.

Pro lepší pochopení uvedu příklad. Dva odborníci si v práci vymění profesionální názory – řekneme na to, jakým způsobem předělat strojový park ve výrobní hale. Oba jsou přesvědčeni, že právě jejich názor je ten lepší a pro firmu prospěšnější. Přestože ani jeden z nich se nechce hádat a vůči tomu druhému necítí vztek, v rámci hledání lepšího řešení se v diskusi oba rozohní tak, že oběma stoupne tlak a zrychlí se puls. Po skončení pracovní doby oba odejdou domů – ale každý s jiným pocitem.

První z nich – ten, který problémy bere jako běžné profesionální výzvy a západem odborné diskuse vnímá jako normální součást společného dialogu mezi odborníky – prožije krásné odpoledne se svou rodinou v letní zahradě před svým domem. Ráno přijde do práce v dobré náladě, s novou chutí opět se poprat s projektem a znovu nabídnout ty nejlepší změny strojového parku, jaké dokáže navrhnout či zrealizovat.

Druhý – přestože má stejné šlechetné cíle jako jeho kolega a také chce nabídnout to nejlepší, co umí, pro rozvoj firmy – však po zapálené odborné diskusi odchází domů s hlavou plnou neklidných myšlenek a pochybností o sobě: "Určitě jsem spáchal těžký hřích, když jsem se, hádal s kolegou. Měl jsem se mu omluvit. Byl jsem vůči němu odporný a svůj lepší odborný přístup jsem nedokázal přesvědčivě odkomunikovat. Hodně jsem zanedbal. Najednou jsem spáchal

množství hříchů. Škoda. Dnes večer rozhodně nemohu jít ke svatému přijímání." Doma si sedne ke stolu napjatý, strnulý. Děti si řeknou: "Otec je zase v té své

náladě." Nikdo se raději ani neozve. Kroužíc kolem svých chyb, domnělých hříchů a provinění se tento člověk na večerní či ranní mši neodváží přijmout eucharistického Krista.

Většině z nás je jasné, že druhý muž bere věci až příliš "vážně" a neprovinil se tak, aby po takové události nemohl jít ke svatému přijímání. Svůj odborný zápal vyhodnotil přehnaně – jako závažné provinění; jak se říká, udělal z ko-mára velblouda.

Pro skrupulanta je typické, že se trápí úzkostnými myšlenkami, touhami či obrazy, že hříchy vidí i tam, kde nejsou, a když spáchá lehký hřích, považuje ho za smrtelný. Takto výrazně přecitlivělé svědomí nedokáže objektivně posoudit skutky či situace a správně se rozhodnout; člověk ztrácí radost ze života a svobodu.

Svatá zpověď jako lék

Svatost smíření je místem Božího milosrdenství, soucitu a přijetí. Pro mnohé je zdrojem nového života a nového vzkříšení. Lidé trápení nedůvěrou tuto svátost bohužel někdy vnímají jinak. Někteří se jí ze strachu vyhýbají, jiní k ní naopak přistupují až příliš často a po ní nejednou mají pocit, že se vyzpovídali špatně, nebo se sužují pochybnostmi, zda navzdory pečlivému zpytování svědomí před zpovědí při zpovědi nějaký těžký hřích náhodou nezamlčeli. Skrupulózní lidé někdy během zpovědi čtou dlouhý seznam hříchů a pochybností a říkají, že se dopustili smrtelných hříchů, ale vnímavý kněz z jejich vyznání vytuší, že jde o upřímně smýšlející kajícíníky, kteří své hříchy nechtěně nadmíru nafukují a vše vidí černě, protože trpí skrupulantstvím. Jejich svědomí není jen citlivé, ale přecitlivělé a nemocné. Jsou pacienti, které chce z úzkosti vyprostit a uzdravit Boží nezištná a bezmezná

láska. Kněz, který vidí jejich problém, se jim s Boží pomocí snaží zprostředkovat Boží pohled na jejich život.

Lidem s úzkostlivým svědomím se kněží snaží pomoci i tím, že jim často připomínají, že zpověď není soudním tribunálem, kde si mají přijít po rozsudek za své hříchy, ale spíše nemocnicí, kam si mají přijít po lék. Ne vždy je to pro kněze snadné. Duchovní setkání a zpovědi takových lidí vyžadují od kněze hodně trpělivosti a laskavosti.

Psychologická pomoc v některých případech

K duchovním problémům skrupulantství může být připojen i psychický problém, který vyžaduje pozornost odborníka z oblasti psychologie nebo psychiatrie. Dobrý zpovědník umí posoudit, zda se jedná o problém takové povahy, že je důležité vyhledat odbornou pomoc. Odborníci v oblasti psychologie kvalifikují některé vážnější poruchy projevující se i nedůvěrou jako obsedantně-kompulzivní poruchu nebo obsedantně-kompulzivní poruchu osobnosti. V těchto případech nejde jen o "běžné skrupule", ale o problém, kde skrupule nebo, lépe řečeno, chronické onemocnění začíná ovládat život člověka. Tato porucha osobnosti se obvykle léčí farmakologicky a psychologicky.

Prameny nemoci

Lidi s touto nemocí je třeba brát vážně a chovat se k nim citlivě. I když to, co popisují jako svůj problém, nemusíme vnímat vážně z pohledu morálních prohřešků, musíme to brát vážně jako nemoc, která je často nesmírně sužuje a ničí.

Skrupulantství má různé stupně. Tím nejvážnějším jsou případy, kdy si lidé ze zoufalství dokonce sáhnou na život. Proto bychom měli být k těmto lidem citliví a projevit jim pozornost. Jejich skrupulantství pramení ze strachu, který má

kořeny v jejich minulosti nebo se týká jejich budoucnosti. Pokud je strach spojený s minulostí, úzkostliví lidé často zmiňují už vyznané hříchy, protože si nejsou jisti, zda je vyznali s patřičnou lítostí – vyznávají je opět a opět. Někteří si chtějí často konat generální zpověď – pro jistotu. Nejednou je k tomu nemotivuje touha zakusit Boží lásku

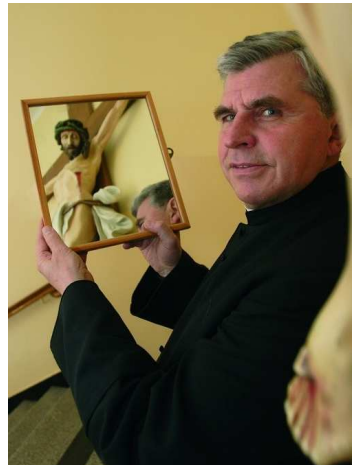
a milosrdenství, ale naději, že generální zповědí snad jednou provždy odstraní své obavy, pochybnosti a starosti.

Skrupulant se cítí ohrožen i směrem do budoucna. V první řadě si není jistý sám sebou a svým životem. Bojí se, že něco neudělá správně nebo dostatečně. Má obavy, že velmi zraní lidi. Bojí se Božího pohledu a toho, že ho Bůh bude trestat nebo že ho nakonec zatratí. Takže kořenem skrupulí je strach, jehož hlavní kořen někdy lze přibližně určit. Například u dětí takovou úzkost mohla odstartovat rodinná výchova založená na povinnostech, trestech a výčitkách. Velmi a natrvalo dokáže děti zranit neustálá fráze: "Bůh tě vidí a potrestá tě, když budeš jednat špatně." Někteří úzkostliví lidé si vzpomínají na časté výtky rodičů: "Ty jsi na vině, že onemocněla máma." "Ty můžeš za to, že nás otec opustil." Takové výroky umí natrvalo pokřivit v dětech obraz Boha a také jejich vlastní citlivé svědomí. Některé citlivé povahy, které mají sklon vše vnímat velmi silně, jsou v útlém věku mnohem zranitelnější než ostatní lidé.

Skrupule mívají i konvertité na začátku své cesty víry, neboť tak jak byli v minulosti laxní, po konverzi berou život velmi poctivě. Často je to našťestí jen přechodné stádium. Co přesně zapříčinilo vznik úzkostlivosti a skrupulantství u konkrétního člověka, však není vždy zcela jasné. Ale lék na to jasný je.

Milosrdenství – lék na naše rány

Bůh, který vždy odpouští kajícímu člověku, nám chce uzdravit srdce. Úzkostlivým lidem chce připomínat, že na jejich vyznané hříchy si už nevzpomene, že jejich už dávno zahodil za záda. Bůh touží, abychom se všichni – nejen ti, co jsou nadmíru úzkostliví – zaměřovali na jeho lásku a dobrotu, abychom v životě zakoušeli objetí Boha Otce. Církev je domem milosrdenství, kde Bůh uzdravuje zlomené srdcem. Tím nejprivilegovanějším místem, kde Bůh vylévá svůj balzám na naše rány, je svátost smíření. Ale Bůh může balzám uzdravení vylévat i skrze nás všechny. Ať jsme tedy všichni jako milosrdný Samaritán, který na rány zbitého vylil olej a víno a postaral se o něj.

(podle KN)

Probodnuté srdce je pramenem milosti

Pavel VI. řekl, že neexistuje lidský pokrok bez ochoty obětovat se. Dnes není moderní hovořit o obětování se, či o ochotě něčeho se vzdát. Důvody mohou být různé – egoismus, konzum, lenost... Pokrok je však možný pouze tehdy, když lidé dokážou překonat sami sebe, překročit svůj stín.

V životě musíme být ochotni něčeho se vzdát, něco opustit, abychom mohli objevit něco nového. Myslím si, že velké a významné osobnosti dějin i Církve byli lidé, kteří se uměli ovládat, zřici se něčeho či se obětovat. Byli to lidé, kteří měli odvahu říci i nepříjemné věci a plavat proti proudu.

Dějiny Církve jsou poznamenány množstvím takových svatých lidí. Jejich společným jmenovatelem je to, že často hleděli na kříž, na ukřižovaného Pána i na jeho probodnuté srdce. A to je důležité i pro dnešní lidi.

Srdce všech srdcí

Nesmíme zůstat pouze u vnějších pohledů či projevů. Vidět zevnitř znamená vidět a poznat Ježíšovu lásku a milosrdenství, které se nám dávají plnými hrstmi.

Poznat Boží lásku, která je vylita do srdce skrze Ducha Svatého který je nám dán, jak píše apoštol Pavel. Když je láska rozlita a přijata i v našich srdcích, jen tehdy jsme schopni ji opětovat a dávat dál. Jen tehdy jsme schopni oběti podle vzoru Ježíše Krista.

Jednoho dne se osmnáctiletý muž vydal k očnímu lékaři. Lékař chlapce prohlédl a zjistil potřebný počet dioptrií. Potom ho vzal k oknu a řekl mu, aby se přes své nové brýle podíval ven. "Úžasné!" vyhrkl mladý muž. Bylo to nádherné. Poprvé viděl modrou oblohu s bílými oblaky. Viděl usměvavé tváře lidí, reklamní tabule a dokázal přečíst názvy ulic. Později řekl: "Toto byla druhá nejkrásnější událost v mém životě." John Powell, který zmiňuje tento příběh, chtěl vědět, která byla ta "první nejkrásnější"

událost. Mladík odpověděl: "Den, kdy jsem uvěřil v Ježíše." Uvěřit v Ježíše znamená vidět a poznat ho zevnitř.

Albino Luciani, pozdější papež Jan Pavel I., přemýšlí o ukřižovaném Pánu takto: "Jeho ruce hladily děti, uzdravovaly nemocné, křísily mrtvé a dělaly jen dobro. Proč se nechaly přibít na kříž? Chtěl mu někdo překážet v tom, aby daroval ještě více dobra a milosrdenství? To není možné. Se svými rozepjatými rukama nám chce vždy říci: Pojd'te ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi, a já vás občerstvím... Jeho nohy byly pokryty prachem, unavené a zraněné hledáním ztracené ovce. Proč se nechaly přibít na kříž? Chtělo se zabránit jeho úspěšnému tažení ve světě? To je přece nemožné. Svět patří jemu a on musí vládnout! Jeho království nebude mít konce... A jeho srdce? Srdce všech srdcí. On přece přišel, aby přinesl do našich srdcí oheň. Chce, aby tento oheň hořel a šířil se dál. Ale proč bylo toto srdce probodnuté kopím? Chtělo se zabránit, aby nemilovalo? Jak velká je hloupost lidí a jaká hrozná jejich zloba! Ale ne! Jeho srdce bude vždy a všude vyzařovat sílu jeho lásky."

Ježíš Kristus je jedinečnou osobností v dějinách, je pravý Bůh a pravý člověk. "A v nikom jiném není spásy, neboť není pod nebem jiného jména, daného lidem, v němž bychom měli být spaseni" (Sk 4,12). Opravdu, je to jméno, které v dějinách lidstva stojí vysoko nad všemi jmény a které nikdy nevymizelo z paměti lidstva od té doby, kdy žil ten, který dal základ kultuře národů a jehož dílo stále trvá. Pro pohany bylo bláznovstvím mít Boha, který trpěl a dal se přibít na kříž, pro Židy zas bylo rouháním tvrdit, že jediný Bůh je v třech osobách a že se stal člověkem... Ježíš Kristus stojí nad námi jako záhada, jako otázka, na kterou si neumíme dát sami odpověď, a tak ho jedni vítají jako zaslíbeného Mesiáše, Božího Syna, druzí se ve své pýše a zatvrzelosti od něj odvracejí.

Vidět pouze Ježíše

Z Ježíšova života jsou v evangeliích jen vybrané zlomky jakoby fragmenty. A přece je i v těchto zlomcích Ježíš celý. Hans Urs von Balthasar napsal knihu *Das Ganze im Fragment* (Celek v části). To se dá říci i o Ježíšově Srdci – celá láska v Srdci... I dnes je třeba uvěřit, "že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, abychom vírou měli život jeho jménem" (srov. Jn 20,31). Jeden dávný filozof řekl: "Všechno, co mělo být řečeno, už bylo řečeno. Protože nikdo neposlouchal,

musí to být znovu a znovu opakované." Zdá se, že toto platí i o Ježíši Kristu a jeho lásce.

Žijeme v době, kdy bude rozhodující to, abychom znovu objevili poklad naší víry a to "s očima upřenými na Ježíše, původce a završitele víry" (Žid 12, 2), neboť jen v něm nachází své naplnění každá námaha a touha lidského srdce.

Jim Caviezel, představitel Ježíše v americkém filmu Umučení Krista, o své roli v tomto filmu řekl: "Jediný motiv, pro který to všechno dělám, je obrácení světa. Nepřeji si, aby lidé viděli mě, mají vidět pouze Ježíše." Pane Ježíši, nyní přišel čas, aby ses znovu zjevil nám všem, abychom znovu objevili lásku tvého Srdce. Ty nejlépe víš a vidíš, jak moc potřebujeme tvou lásku a jak potřebný je tvůj návrat. Přijď, Pane Ježíši!

(podle Pútnik svätovojtešský)

Rodina jako první formuje obraz Boha

U příležitosti Dne otců máme prostor zastavit se u vzácných hodnot rodiny, otcovství, mateřství i výchovy dětí. Mnohé pilíře a vazby jsou unikátním prostorem k objevení, zažití i předání Boží lásky, která byla dříve, než ji mohl člověk zachytit.

Jedna řádová sestra, která pracovala ve věznici, vyprávěla tento příběh: Blížil se Den matek a vězni se vytrvale dožadovali pohlednic s blahopřáním. Postupně

jim nosila jednu pohlednici za druhou, aby mohli napsat svým matkám. Když se přiblížil Den otců, rozhodla se, že se na to připraví. Přinesla celou krabici pohlednic ke Dni otců, aby je mohla rozdat. Ta krabice leží v její kanceláři dodnes: ani jeden z mužů si pohlednici nevyžádal.

Zjistila tak, že mnozí z mužů byli ve vězení, protože jim nikdo nikdy neřekl,

kým jsou. Nikdy se jim nedostalo důvěry od muže. Osvojili si tak násilné a destruktivní mužství, které se projeví tehdy, když vlastní mužství není uznáno jinými muži.

Tiché rozhodnutí pro odvážné otcovství

Svátky – Den matek a Den otců jsou vzácnou příležitostí připomenout si jejich úlohu, vyjádřit dík za "samozřejmou" péči či neviditelné oběti. Je to také příležitost zmínit Svatou rodinu – Maria, která tiše a navzdory všem obtížím a bolestem během Ježíšova života plní Boží plán, inspirovaná svým Synem říká: "Udělejte všechno, co vám řekne!" (Jan 2, 5). Vzácnou zpětnou vazbou je v jejím případě například Soslání Ducha, kde ji už vidíme jen tiše přítomnou a plnou díky za to, k čemu všemu si ji Bůh vyvolil. A konečně, pokud chceme mluvit o svatém Josefovi, patronovi otců, potřebujeme poukázat na kontrast – v Písmu ho neslyšíme říkat nic. Vidíme jej pouze jednat. Josef je mužem činů. Pozorujeme ho, jak je přítomen. Má úctu k Marii jako ženě. Když se ocitla v požehnaném stavu, o čemž Josef jako muž nic nevěděl, zamýšlí ji propustit. Potají. Uvědomuje si její potenciální znevážení okolím a již v této fázi ji rytířský chrání. Po Božích zásazích prostřednictvím anděla a snu udělá pevné chlapské rozhodnutí (udělá ho v hloubce svého mužského nitra), za kterým si stojí a na jehož základě už bez pochybnosti jedná. Bůh je silnější než on, a to mu stačí.

Obraz Boha a jeho zkušenost s ním otcové (i mámy) předávají svým dětem. Děje se to v rodině při výchově, kde probíhá formace obrazu o Bohu a předávání hodnot. Ukážeme si to na několika pozitivních i negativních příkladech.

Bůh bude v duši děťátka takový, jací budeme my sami

Co se stane, když malé dítě rozbije sklenici? Otec na něj může zakřičet, potrestat ho a dítě s pláčem odejde. Ale reakce otce může být i jiná. Například řekne:

"Pojď, seber střepy a utři, co se vylilo. Všechno je v pořádku, jen buď příště opatrnější." Většina rodičů reaguje tím prvním způsobem. Ale co se stane dospělému, když ten pohár rozbije on? Také na něj někdo zakřičí? Jsou oblasti, kde je dobré ke svému dítěti přistupovat jako k rovnocennému partnerovi. Jsou však i děti, které

po celý svůj útlý život nikdy neslyšely slovo – neotravuj. Zde kdesi se rodí obraz a první představy o Bohu. Když otec malému synkovi řekne, že to nevadí, bude Boha vnímat jako toho, komu to "nevadí". Naopak, když otec dítěti řekne, že je břídil a to, co udělalo, je katastrofa, dítě si bude myslet, že i pro Boha je břídil, bude mít strach z toho, co udělá v budoucnosti, neboť mu stále někdo říkal a připomínal, že dělalo něco špatného. Kvalitně zformovaný obraz Boha může být propojen s kvalitním otcovstvím. Bůh poslouchá naše slova tak, jak vážně mu je my říkáme. Na pozadí však může být i vazba a dobrá zkušenost syna či dcery s vlastním otcem, za kterým se nemuseli bát kdykoli a s čímkoliv přijít. Jde o odhodlání otce prožít nové dětství se svým dítětem, možná jiné, než bylo to jeho.

Obraz a postava Boha ve výchově

Pokud mladý člověk nemá zkušenost s láskou Boha, je třeba ho vést tak, aby chápal, že víra a duchovní život jsou zcela jiné než to, co zažil od vlastního otce, který k němu nebyl dobrý. Na zprostředkování obrazu Boha se kromě milosti, kterou dává Bůh sám, podílejí především otec a matka. Tento obraz a představa Boha navazuje na konkrétní zkušenosti s nejbližšími osobami, s nimiž má dítě nejužší vztah. Na prvním místě je to milující matka. Právě s ní a při společné modlitbě dítě prožívá, že i ona má své potřeby a trápení, se kterými se obrací na někoho většího: na dobrého Boha. Když se rodiče spolu modlí, dítě vidí, že do svého rozhovoru zapojují ještě někoho, kdo je sice neviditelný, ale pro rodiče

skutečný. Dítě tak můžeme naučit, že tento Bůh s ním cítí a že soucinnou láskou se může naučit opětovat. Negativní poselství rodičů, často jsou to otcové, jak "jsi neschopný, nač jsi tady, chováš se jako darebák, jsou s tebou jen problémy, z tebe nikdy nic nebude", mladý člověk často projektuje na Boha. Následovat může sebezníčující duchovní aktivismus, psychosomatické choroby či apatie.

Chování otce ovlivňuje chování syna

Syn přebírá od otce jeho mužství, jeho způsob, jak vést, být silný a věřit si. Otec je pro něj prvním vzorem. Syn zvláště v adolescenci potřebuje potvrzení a uznání

osoby mužského pohlaví, díky čemuž si začíná věřit a budovat vlastní sebehodnoty. Můžeme hovořit dokonce až o jakési triádě rodičí se mužskosti, vzoru a vlastní sebehodnoty mladého muže, díky které se Bůh v životě syna může stávat osobou. Pilíři v tomto případě jsou ještě více než slova zejména gesta, postoje a svědectví života.

Ve vztahu otec – dcera jde o známé vazby. "Vdám se za tátu!" Takové fascinující a upřímné zvolání bohužel nemůže vyslovit každá dcera v období dětství. Je symbolickým důkazem toho, že otec je prvním mužem i kavalírem v životě své dcery a že každým projevem péče a osobní pozornosti se jako kamínky do mozaiky vnitřní krásy v osobě dcerky a rodičí se ženy buduje a zvyšuje její vlastní sebeúcta.

Nenávist ďábla zaměřena na svátostné manželství

Podloží každého dobrého otcovství je vzájemnost a síla pouta manželské lásky. Začátkem dubna roku 2015 mě na internetové stránce Rádía Vatikán upoutala krátká zpráva s názvem "Nesnesu manžely, kteří se milují, řekl ďábel exorcistovi." Tuto strohou odpověď vyslechl exorcista Padovské diecéze Sante Babolin. Italský kněz se ptal ďábla, proč trýzní manželku jednoho z jeho přátel. Exorcista tento a další příběhy vyprávěl na konferencích v Mexiku, o kterých informuje katolický týdeník Desde La Fe. Babolin vysvětlil, že satanova nenávist vůči manželství pochází ze skutečnosti, že svátost manželství je blízká svátosti eucharistie. V Eucharistii Pánu přinášíme chléb a víno, které se působením Ducha proměňují na Kristovo tělo a krev. Ve svátosti manželství se děje něco obdobné – milostí Ducha se lidská láska přeměňuje na božskou lásku, takže manželé posvěceni svátostí manželství skutečně a mimořádně naplňují výrok Písma "Bůh je láska; a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm"(1 Jan 4, 16). Babolin připomněl, že nejmocnější duchovní zbraní, která oddaluje pokušení manželské nevěry, je každodenní modlitba růžence.

Lidská nezralost a obraz Boha

Rožňavský biskup Stanislav Stolárik rozlišuje dvě dimenze: "Negativní zkušenosti, možná i ze strany našich rodičů a nejbližších, nás později mohou zaměřit na nepravdivé prožívání našeho vztahu k Bohu. Nezralost lidské lásky nám může vsugerovat nezralost Boží lásky. Tvrdost rodičů nebo dokonce jejich odpor vůči Bohu v nás mohou vytvořit také odpor. Jejich postoj může i v nás vyvolat nedůvěru vůči Bohu. Abychom mohli překonat ohraničení lidské lásky, která je nedokonalá a často nás zraňuje, je třeba v konečném důsledku učinit rozlišení mezi chabou 'lidskou láskou, s jakou jsme se mohli setkat v životě, a láskou Boha, kterou ještě neznáme, v plnosti', ačkoli po ní toužíme."

(podle KN)

„Svobodná láska“ - smrtelné ohrožení

V Božím plánu je sexualita krásné a svaté území, na kterém se předává lidský život – tvoří nový člověk, přičemž rodiče spolupracují s Bohem.

Bůh zve (s důvěrou a ... jakoby bezbranně) rodiče k tomu, aby s ním spolupracovali při stvoření nového člověka, který bude díky své nesmrtelné duši

od chvíle svého početí existovat navěky. Člověk, který je pozván k tomuto dílu, v něm dosahuje vrchol své důstojnosti, protože jde o největší věc, na jaké může mít účast. Jenže člověk obdařen svobodnou vůlí může dar sexuality a s ním spojené plodnosti používat nedůstojně a urážet tak Boha. Sexuální chování člověka však může odporovat svému

přirozenému cíli (nesouhlasím s tím, jen to konstatuji jako smutný fakt). Čistý (neboli svatý) člověk jedná rozumně a svobodně. Rozumem rozlišuje, co je

dobré, a co špatné, a vůlí si vybírá dobro a odmítá zlo bez ohledu na "výhodnost" takového rozhodnutí, které někdy může doslova stát život. Pokud člověk neovládá sféru sexuality rozumem a vůlí, nebo pokud ji chce zpod jejich kontroly vymanit, začíná (hloupě a otrocky) poslouchat své pudy a reagovat podle nich. Tehdy se sexualita mění na ničivou sílu. Je schopna zcela zničit slibně se začínající životní kariéru, ba i celý život člověka. Nekontrolovaná sexualita může zcela zničit dočasné i věčné štěstí člověka a způsobit kolem něj skutečnou zkázu. Týká se to všech lidí každého povolání - manželů, zasvěcených i kněží. Ne nadarmo Panna Maria ve Fatimě řekla, že nejvíce lidí se ocitne v pekle pro hříchy nečistoty.

Dar od chvíle početí

Pokud chceme správně mluvit o jakémkoliv tématu, musíme o ní alespoň něco vědět. Začneme proto tím, že definujeme základ pořádku v této křehké oblasti. Ve chvíli početí je určeno pohlaví dítěte - je to chlapeček nebo holčička. Rodiče, sourozenci a příbuzní by se měli radovat z děťátka nejen obecně, ale také z jeho pohlaví, čili z toho, že je to právě chlapec nebo dívka. Při výchově je třeba dítěti pomoci přijmout jeho pohlaví spolu s biologickými a společenskými úkoly, které k němu patří a z něj vyplývají. Chlapečka je třeba od začátku přijmout jako budoucího tátu a připravovat ho na tuto roli. Je třeba ho vychovávat k hrdosti na to, že je muž, a vést ho k zodpovědnosti za sebe a za druhé a také i k obětavosti vůči těm, kteří mu jednou budou svěřeni. Důležitým prvkem výchovy musí být praktická nauka odpovědnosti za důsledky svých skutků (myslím si, že největším nedostatkem ohrožujícím existenci současného světa je dramatický zánik mužské odpovědnosti).

K holčičkám je třeba chovat se s úctou jako k budoucím maminkám. Dívku je třeba vychovat k tomu, aby byla schopna být matkou. Pocit vlastní důstojnosti jako budoucí mámy je třeba v holčičce pěstovat od dětství. Úcta k sobě samé a vyžadování této úcty od jiných (bez namyšlenosti) má být samozřejmostí, jakoby druhou přirozeností ženy od nejtělejšího věku. Velmi důležité je uvádět dívku do rozmanitých forem péče

o lidi, především o malé, chudé, nemocné, bezradné a nuzné... a takto ji připravovat na mateřství. Nejvíce životních dramát prožívají ženy, které se pro vysněnou kariéru zřekli nejen tělesného mateřství, ale i všech mateřských projevů, čímž se zbavili ženské geniality. Staly se ... jako muži. Nejednou jsou se sebou velmi spokojené, dokonce jsou na sebe hrdé. Ve skutečnosti jsou však objektivně hluboce nešťastné ... Ačkoli některé si to možná po celý život neuvědomují. Žijí totiž mimo přirozenost, mimo Stvořitelův plán. Vždyť Bůh ví, co je pro nás skutečně dobré.

Přírodu neoklameme. Ženy se mají chovat jako matky a muži jako otcové v nejlepší slova smyslu. O tomto by měly snít dívky i chlapi! Proto se i hra chlapců a dívek musí lišit. Děti si takto osvojují své budoucí životní úkoly a roste v nich touha být nejlepší a nejněžnější mámou a nejúžasnejším a nejstatečnějším otcem. Při výchově je mimořádně důležitý krásný příklad milujících se rodičů, kteří plní svou roli. Bohužel ne vždy je matčin a otcův příklad přitažlivý a schopný povzbudit děti k manželství a k rodičovství.

Pravda předávána s láskou

Životní úlohy se neoddelitelně spojují se sexualitou. V každém povolání si tyto úkoly vyžadují postoj úcty k sexualitě a zároveň rozhodné podřízení všech

sexuálních projevů rozumu a vůli. Patří k tomu schopnost vyhýbat se podnětům vzbuzujícím sexuální vzrušení, snaha usměrňovat svou představivost (a očišťovat ji pěstováním vhodných zájmů) a všechny sexuální projevy (které mají být jen krásné a čisté). Děti je třeba učit vážit si svého těla, zvláště pohlavních orgánů, kte-

ré jednou budou sloužit k předávání života. Tyto orgány se nazývají intimní, protože neslouží na zábavu ani na ukazování jiným lidem.

V dětech je třeba chránit a pěstovat velký dar přirozeného studu. Děti je třeba pravdivě poučit o tělesné stavbě a o úloze pohlavních orgánů. Mají se dozvědět pravdu o předávání života, avšak s důrazem na to, co je při tom nejdůležitější.

Nejdůležitější není biologie, ale láska mezi rodiči a Boží láska, z níž děti přicházejí na svět. Takže první odpověď na věčnou otázku "Jak jsem přišel na svět?" Má znít: "z lásky!" Je to nejautentičtější a nejsprávnější odpověď, která vystihuje podstatu věci. A děti se ptají na toto. Toto je zajímavá! Chtějí být ovocem lásky Boha a rodičů. Namísto toho mnohdy dostávají jako odpověď hlouposti, jako například, že je přinesl čáp nebo že je někde našli či koupili... Ale dítě chce být ovocem lásky! Rodiče, kteří nemají tuto oblast života uspořádanou, přepadne při takových otázkách strach. Děti to pak vnímají tak, že v této sféře se skrývá nějaké zlo (případně "špína") ... Technické detaily přesné biologie jsou poslední věc, o kterou se malé dítě zajímá. Je třeba mu pěknými (ne vulgárními) slovy říci pravdu o předávání života – ovšem vždy v kontextu lásky. Mluvit o sexu odděleném od lásky, od manželství a od předávání života vede k demoralizaci a v konečném důsledku k tomu, že dítě se později v životě ztratí.

Rodiče mají připravit děti na dospívání. Děti musí vědět, k čemu slouží změny, které se dějí v jejich organismu a jaký význam mají pro jejich budoucí životní úlohy a pro rodičovství. Dospívající děti mají kromě informací spojených s hygienou získat poznatky o tom, co mají dělat se vzrušením, které se rodí v jejich těle a psychice (je třeba je vést k tomu, aby se vyhýbaly zbytečným podnětům, aby svou fantazii zaměřily na bezpečné a dobré zájmy a koníčky, aby navzdory pokušením nepodlehly módě a nedělaly nic, co by nutilo jejich pohlavní orgány reagovat). Dívky je třeba upozornit na to, aby se neoddávaly představám o "lásce", kterou jim vtíravě nabízejí dívčí časopisy. Chlapce je zas třeba vést k tomu, aby dokázali ovládat svůj pohled a představitost, aby radikálně odmítli všudypřítomnou pornografii a cynické povzbuzování k masturbaci. Děvčata i chlapci mají vědět, že v období dospívání probíhá v jejich životě nejdůležitější boj: bojují za svou svobodu a za schopnost opravdově milovat – čili za své pozemské a věčné štěstí.

Kráska čisté lásky

Každý mladý člověk by měl snít o sexuální čistotě do svatby jako o největší záruce štěstí v manželství a v rodině. Po svatbě se má tato touha rozvíjet pěstováním manželské čistoty, která se má projevovat věrností, výlučností a čistotou manželského soužití. Manželské lůžko má být čisté a neposkvrněné. Co to znamená? Manželské soužití má být přirozené (čili takové, jak ho naplánoval Stvořitel). Konkrétně: po vzájemné přípravě (její charakter závisí na konkrétním manželském páru) má dojít ke spojení připravených pohlavních orgánů manžela a manželky, přičemž pohlavní cesty manželky mají být

průchodné (nijak uměle blokované), aby mohlo dojít k oplodnění. Soužití má být vždy projevem lásky, a proto manžela nelze nutit k ničemu, co mu z jakéhokoliv důvodu nevyhovuje. Manželé vědí, že přirozeným důsledkem soužití může být početí, a proto mu mají být otevření a ochotni přijmout dítě (a to i tehdy, pokud jej v dané chvíli neplánovali).

Důležitým pravidlem při soužití je to, aby se znamení jednoty neoddělovala od znamení rodičovství (srov. encyklika *Humanae vitae*). Na spojení mají tedy právo jen ti, kteří vytvořili podmínky a jsou ochotni přijmout počaté dítě – čili manželé. Kromě toho, početí má být důsledkem úkonu lásky mezi rodiči (vyžaduje to důstojnost osoby dítěte - srov. instrukce *Donem vitae*). Jen takové soužití může vést k růstu (vnitřní integritě) lidské osoby a prohloubit pouto lásky mezi manžely. Nepřirozené, nesprávné soužití, při kterém se jednota odděluje od rodičovství (např. prostřednictvím antikoncepce) vede vždy k dezintegraci (vnitřnímu rozbití) člověka a ničí vztah mezi manžely. Všechny formy antikoncepce, umělé oplodnění a metoda *in vitro* v konečném důsledku ničí člověka a jeho lásku. Výhrady vůči Katolické církvi a nesouhlas s pravidly, která určuje, jsou projevem hlubokého nepochopení. Pokud by Církev přijala antikoncepci a *in vitro* fertilizaci, zradila by člověka a umožnila by mu sebezničení. Přestala by ho neomylně vést k pozemskému štěstí a k věčné spáse.

(podle Milujte sa)

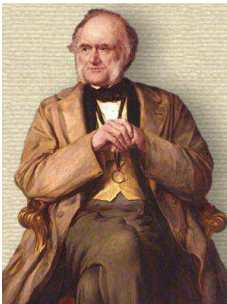
Oni takto a jak ty?

**Johann Heinrich
von Mädler**
1794-1874

Německý astronom. Stojí za kresbami Marsu a přesnou mapou Měsíce

Vážný badatel přírody nemůže popírat jsoucnost Boha, protože kdo nazíral tak dlouho do Boží dílny a měl možnost obdivovat věčnou Moudrost, musí sklonit koleno před projevem nejvyššího Ducha.

Charles Lyell
1797-1875

Anglický právník a geolog. Je považován za otce moderní geologie.

Kterýmkoliv směrem obrátíme své bádání, všude odhalujeme velmi jasné důkazy o tvůrčím Rozumu, o jeho prozíravosti, moudrosti a moci.

Justus von Liebig
1803-1873

Německý chemik, který se zasloužil o rozvoj chemie – zvláště v oblasti agrochemie a organické chemie. Je zakladatelem aplikace průmyslových hnojiv.

Jenom ten pozná velikost a moudrost Stvořitele, kdo se snaží vyčíst jeho myšlenky z obrovské knihy, kterou nazýváme přírodou.

PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPŮ A ORDINÁŘŮ ČSR O SPOLUPRÁCI CÍRKVE A STÁTU – ČERVEN 1949

Komunistická strana se v minulosti vymezovala a stále vymezuje vůči církvi. 10. června uplyne 70 let od chvíle, kdy byla představiteli KSČ za pomoci tzv. vlasteneckých kněží založena tzv. Katolická akce. Jejím účelem mělo být získání podpory pro novou dohodu mezi československým státem a Vatikánem – katolickou církví. Dohodu, která by vyhovovala komunistickému režimu.

Biskupové v čele arcibiskupem Beranem zareagovali velice ostře a odmítli novou Katolickou akci v pastýřském listě. Během čtení tohoto pastýřského listu došlo v kostelích 34 měst a obcí k násilným provokacím a tvrdým zásahům bezpečnosti proti kněžím i laikům, kteří je bránili. Vláda obžalovala ze vzpoury 1 136 osob, z nichž 467 odsoudili k trestu odnětí svobody v celkovém trvání 547 let. Úplné znění pastýřského listu najdete na následujících řádcích.

* * * * *

V poslední době jsou rozšiřována za použití všech propagačních prostředků nepravdivá tvrzení, že jednání o vyřešení poměrů církve a státu ztroskotalo zaviněním nás, biskupů. Tato obvinění nepravdivá: Prohlašujeme, že vůči státu jsme byli a jsme loyální. Při nastoupení svého úřadu složili jsme přísahu věrnosti republice a prohlašujeme, že této přísaze zůstaneme vždy věrni.

Prohlašujeme dále, že byli jsme a jsme vždy pro spravedlivou dohodu se státem ve všech církevněpolitických otázkách, ježto tato je předpokladem pro plodnou a úspěšnou spolupráci Církve a státu na společných úkolech.

Tato spolupráce byla ovšem možná jen za toho předpokladu, že by stát nezasahoval do církevních a náboženských záležitostí, stejně tak, jako Církev nezasahuje do politických věcí.

Přes všechna ujišťování o dobré vůli vládních činitelů bylo proti náboženské svobodě a jejím právům postupováno nepřátelsky. Uvádíme fakta:

Nemáme žádné možnosti prostřednictvím tisku nebo rozhlasu vás informovati. Jsme sami svědky toho, že po únoru 1948 byl postupně zastaven veškeren katolický tisk. Vzpomeňte jen na lidové týdeníky Rozsévač a Neděli – v dubnu 1949 byly zastaveny dokonce i diecézní úřední věstníky (Acta Curiae), které nebyly ani za německé okupace zastaveny. V tomto směru § 18 nové ústavy zaručuje nám svobodu projevu, ale skutečnost je taková, že ministerstvo informací výnosem ze dne 27. 10. 1948 zasáhlo rušivě i do vydávání a rozšiřování informací za pomoci cyklostilu.

Jde se dokonce tak daleko, že se zasahuje i do vnitřních církevních záležitostí, jako např. obsazování beneficií a za účasti suspendovaných kněží a neinformovaných laiků tvoří se proti biskupům nepravá Katolická akce, která má vnést zmatek mezi věřící a znemožnit biskupům hájit svobodu a práva Církve.

Prohlásili jsme a znovu prohlašujeme, že tato nepravá Katolická akce je hnutí rozkolné a každá účast na něm a spolupráce musí být stíhána církevními tresty. Inspirátoři a svolavatelé upadli již ipso facto do exkomunikace, tj. jsou vyloučeni z Církve podle kanonu 2334 odst. 2 a 2331, § 2 CIC. Pozdravný telegram, zaslaný biskupům, nic nemění na skutečnosti, že celá akce je namířena proti jednotě Církve a církevní kázně.

Očekáváme, že ti, kdo se k této tzv. katolické akci připojili z donucení nebo nevědomosti, svůj čin odvolají prohlášením u svého ordináře. Podobně doufáme, že učiní i ti kněží, o jejichž věrnosti nepochybujeme a jejichž podpisu pro dohodu Církve a státu bylo bez jejich vědomí užito k projevu souhlasu o tzv. katolické církvi.

Z těchto fakt jasně vyplývá, že tu nejde už o dohodu mezi Církví a státem, ale o podřízení římskokatolické Církve ideologii, která je protikřesťanská, jež hlásá nahrazení náboženství marxismem a osobuje pro stát práva i ve věcech svědomí, víry a mravů, což žádný křesťan nemůže uznati.

Tak např. na IX. sjezdu KSČ ministr informací Václav Kopecký prohlásil: „Musíme odbourati všechno to staré, co z ideologické nadstavby kapitalistického řádu zůstalo... Musíme zbudovati nový, pokrokový světový názor, jenž je dán dialektickým a historickým materialismem, marxismem a leninismem, soustavou nauk Marxe, Engelse, Lenina a Stalina.“

Na témže sjezdu ministr školství Nejedlý prohlásil:

„Máme ještě u nás hodně přežitků, dokonce i starých feudálních přežitků staré církevní výchovy, musíme se snažit, abychom všechny tyto přežitky vypudili a vytvořili nového, skutečně nového, komunistického člověka.“

Bráníme se pochopitelně jakémukoliv dosazování komisařů do církevních institucí pod jakoukoli rouškou, ať už se tak děje např. zaváděním národní správy v Katolické charitě, dosazováním akčních výborů do katolických spolků a jmenováním různých zmocněnců do biskupských konsistoří, kněžských seminářů, instruktorů společenských nauk na theologické fakulty a bohoslovecká učiliště, patronátních zmocněnců apod.

Nedáme souhlas k tomu, aby Církev z důvodu kongruy, nebo jakýchkoli subvencí byla zotročena a připravena o svou svobodu.

Prohlašujeme, že dohoda založená na takových zásadách je pro nás nepřijatelná, poněvadž je namířena přímo na vyhubení víry a porušuje základní náboženské svobody, zaručené i novou ústavou, ba i všelijaká práva.

Jakékoliv další jednání by bylo možné jen za těchto podmínek:

1. Křesťanský světový názor bude ve veřejném životě a výchově respektován a uznáván, a to jak slovem, tak i skutkem.

2. Vláda uznává duchovní pravomoc římského papeže jako nejvyšší hlavy Církve jakož i pravomoc biskupů, poslušných římského papeže dle platných církevních předpisů.

3. Budou ihned odvolána všechna opatření, omezující a ohrožující náboženskou svobodu katolíků v ČSR, zejména bude obnoven nezávislý katolický tisk, budou obnoveny církevní školy, bude ihned zastaven tzv. „Věstník katolického duchovenstva“ vydávaný MŠVU, v němž jsme my biskupové nazýváni „osamocenými jednotlivci v Církvi“, a budou odvolány všechny výnosy omezující svobodu shromažďovací a spolkovou, znemožňující exercicie a jiné náboženské úkoly a účelové sbírky a nebude zasahováno do administrativy církevní. Doufáme, že státnická soudnost a rozvaha, jakož i zájem o skutečné blaho státu, které je a musí zůstat nadřazené politickým ideologiím, zvítězí nad nepřátelstvím vůči Církvi, jejíž svobody a práva za podpory věrných kněží a laiků chceme hájit za všech okolností.

Každý český a slovenský katolík si musí uvědomit, že nadešel čas zkoušky, že každý musí dovést rozeznat ovci od vlka v rouše beránčím, že v otázce náboženské svobody nemůže být kompromisů a že je tu třeba od samého začátku jasného, nesmlouvavého postupu, jež to jde o věčnou spásu každé nesmrtelné duše.

Děkujeme kněžím i věřícím za věrnost, důvěřujeme v jejich vytrvalost a k utvrzení křesťanské statečnosti udělujeme Vám z plna srdce arcipastýřské požehnání.

Buďte pevní ve svaté víře, modlete se vroucně k Srdci Páně za nás, jakož i my se modlíme za vás.

V Praze, 15. června 1949

Katoličtí biskupové a ordináři ČSR
Jménem všech + Josef, arcibiskup pražský

(Čten v neděli po Božím Těle 19. června 1949)

Strach mi brání jít mezi lidi

Přehnaný strach z kontaktu s lidmi vede k izolaci a samotářskému způsobu života. Sociální fobie nebo sociofobie je doprovázena úzkostí, která pramení z vědomí vlastní selhání. Existuje recept, jak se zbavit přehnaného strachu?

Vážená redakce,

mám čtrnáct let a už tři roky jsem nikde pořádně nebyl. Nesmírný problém mi dělá vyjít ven a projít se ulicemi, kde mnoho lidí. Cestování vlakem či autobusem je pro mě noční můra. Ve škole to je podobné, považují mě za divného introverta. Chtěl jsem jít za psychologem, ale máma řekla, že se to zapíše do zdravotní dokumentace a bude se to se mnou táhnout celý život. Co mám dělat?

Musím jít za psychologem nebo se z toho můžu dostat sám, vlastním cvičením?

Tomáš

Milý Tomáši,

pro člověka je nesmírně zatěžující, když má nepřiměřený až chorobný strach z kontaktu s ostatními lidmi. Je možné ho charakterizovat jako sociální fobii, která se projevuje strachem ze sociálních situací. Lidé trpící sociální fobií cítí nervozitu a napětí ve společnosti jiných lidí. Tento stav bývá mnohdy spojen s touhou vyhnout se kontaktům a společenskému styku s jinými lidmi. Zároveň sociální fobie bývá obvykle spojena s nízkým sebehodnocením, obavou z autorit, strachem z neúspěchu, kritiky ze selhání. Sociální fobií trpí asi 3 až 13 procent populace v průběhu svého života. Obvykle vzniká kolem puberty, nejčastěji ve věku mezi 14. až 20. rokem života. Je to tedy v období vývoje, kdy je častá stydlivost. U lidí se sociální fobií však následně nedojde k adaptaci a snížení studu, což je typické pro populační normu, ale stydlivost narůstá do obav a úzkosti, potřeby vyhýbat se situacím. Osoby se stávají úzkostnými, pociťují nervozitu a strach. Není vždy jasné, jak sociální fobie u konkrétního člověka vzniká. Méně často se objevuje po jasném traumatu, častěji po drobných

sociálních neúspěších. Mnohokrát zůstává zachována přiměřená sociální adaptace ve známých situacích, které se často opakují, a v kontaktu s blízkými lidmi, kteří jsou s osobou v častém kontaktu.

Sociální fobie je spojena s nedostatkem serotoninu a dopaminu a s relativním nadbytkem noradrenalinu. Tyto změny působí jako setrvačnický úzkosti, smutku. U lidí trpících sociální fobií jsou proto častěji epizody depresivních nálad a také častým problémem může být i závislost.

Sociální fobie se projevuje výskytem typických znaků v tělesné oblasti, v chování, v subjektivním prožívání a v důsledcích. Mezi tělesnými příznaky se často objevuje zrychlené dýchání, bušení srdce, pocení, svalové napětí nebo ochabnutí apod. V oblasti chování je typické vyhýbání se, mlčení nebo tichý hlas, přešlapování z nohy na nohu, útěk z místa zatěžující sociální situace. V subjektivním prožívání dominují myšlenky, emoční stavy a vnitřní přesvědčení. Myšlenky se zabývají selháním, obavami z neúspěchu. Emoční stavy charakterizuje strach, úzkost, hněv na sebe a druhé, bezmoc. Ve vnitřním přesvědčení je vědomí zranitelnosti a předpoklad zhoršování stavu, také ztráta kontroly.

To, co udržuje sociální fobii, je bludný kruh příznaků a vyhýbavého chování. Lidé trpící sociální fobií se na základě nějakého spouštěče začnou zabývat myšlenkami, následně tomu odpovídá jejich chování, tělesné reakce a emoce. Tento proces se následně znovu spouští dalšími myšlenkami a bludný kruh se opakuje. Čím více se člověk zaměřuje na myšlenky, pocity, tím více se upevňují. Sociální úzkostná porucha je dobře léčitelná úzkostná porucha. V zásadě existují dvě velmi úspěšné možnosti léčby. Jde o léčbu léky a léčbu psychoterapií. Léčba léčivými výrazně zlepšuje stav u 70 - 80 procent nemocných. Podobné výsledky dosahuje i psychoterapie, hlavně kognitivně-behaviorální (Soustřeďuje se na proces učení a jeho využití v léčbě. Bere v úvahu myšlenkové postupy, názory a postoje a pracuje s nimi. Předpokládá, že změnu myšlení lze navodit změnou chování.). Velmi účinná je kombinace obou přístupů. Léčba léčivými je vyhrazena psychiatrovi a psychoterapie je vyhrazena certifikovanému psychoterapeutovi.

Milý Tomáši, stav, který popisujete ve své otázce, vyžaduje pomoc odborníků. Není rozumné, aby člověk s vámi popisovanými potížemi se trápil už 3 roky a nevyužil možnosti odborné pomoci. Vaše problémy jsou zdravotní indikací na odborný zásah psychologa, případně psychiatra. Vyhýbání se potřebné pomoci jen proto, že bude dokumentována v zdravotní dokumentaci, je nerozumné i z toho důvodu, že vás to sociálně izoluje a výrazně zhoršuje kvalitu vašeho

života. V případě sociální fobie nelze očekávat zlepšení bez odborného zásahu, ale spíše zhoršování stavu. Proto vás povzbuzuji k odvaze neztrácet čas a vyhledat odbornou pomoc.

(podle KN)

Když se Boží chrám stane terčem útoků

Chrám je Božím domem a branou do nebe. Byl postaven ne na zábavu a diskusní fóra, ale k uctívání všemohoucího Boha. Je to místo ticha a modlitby. Co však dělat, když je Boží dům znesvěcený?

Vážená redakce,

na internetu jsem si přečetl zprávu o pohřbu zavražděného kněze Jacquesa Hamela ve Francii, kterého brutálně zabil islámští teroristé. Zaujala mě informace, že se pohřební obřady nemohly konat v kostele v Saint-Étienne-du-Rouvray, protože byl útokem znesvěcený a momentálně neslouží svému účelu. Můžete vysvětlit, o co konkrétně jde a jaké jsou postupy v Církvi, aby se takto znesvěcený chrám vrátil do běžného užívání pro liturgické účely? Děkuji.

Daniel

Milý Danieli,

děkuji za vaši otázku, o které si myslím, že zajímá nejen vás, ale i další čtenáře, protože ony smutné události z kostela v Saint-Étienne-du-Rouvray ve Francii mnoho z nás hluboko zasáhly.

Na problém znesvěcení a nového posvěcení chrámu se zkusím podívat ve třech rovinách: nejprve, co je vlastně chrám a jak se stává posvátným, potom proč se za jistých okolností stává znesvěcení a konečně, a to je jádro vaší otázky, jak se takový chrám vrátí do "běžného provozu".

Za nejužitečnější a zároveň nejkrásnější můžeme považovat konstatování, že chrám - kostel je zvláštním, viditelným obrazem či znakem Církve.

I proto mnohé světové jazyky označují Církev i chrám jedním výrazem (the Church, die Kirche, église, la chiesa, iglesia apod.). Kostel je totiž "domem Církve", latinsky domus Ecclesiae, což znamená i dům shromáždění. Je postaven proto, aby se v něm křesťané scházeli poslouchat Boží slovo, společně se modlit, přijímat svátosti a slavit Eucharistií.

Jak připomíná obřad svěcení kostela, protože kostel je navždy určen pro tyto účely, podle starobylého obyčeje Církve patří zasvětit ho Bohu slavnostním obřadem. Nejdůležitějším a podstatným momentem tohoto obřadu je samotné slavení Eucharistie.

Bohužel nastávají situace, které urážejí Boha i společenství Církve, především znesvěcení svatých tajemství, zejména Eucharistie, potupa Církve, ale i ponížení důstojnosti člověka. Všechno toto znesvěcuje chrám, protože to hrubě odporuje tomu, co se v chrámu dělá a proč byl postaven. V takových případech, vždy po zvážení místního biskupa, se v kostele nesmí konat žádná bohoslužba a zařízení chrámu má vyjádřit pokání - obnaží se oltář, odnesou se květiny, ozdoby a vše, co naznačuje radost.

Náprava se koná kajícím obřadem, kterému má předsedat diecézní biskup a na němž má být přiměřeným způsobem účastnit i celé diecézní společenství. Obřad je sladěn se slavením Eucharistie, protože právě jím se nový kostel posvěcuje a zneuctěný se navrátí do svého původního stavu. Pokud to z nějakých důvodů není vhodné, po úsudku biskupa a správce kostela se koná jen bohoslužba slova. V obou případech je tento obřad spojený s některými prvky obřadu posvěcení nového kostela. Například s pokropením svěcenou vodou na znamení očištění oltáře i kostela, se zpěvem litaní ke svatým, jako prosbou o jejich pomoc a ochranu, s novým přikrytím, osvětlením a zdobením oltáře, na vyjádření nové radosti ze slavení Eucharistie. Pokud byla hrubě zneuctěná i Eucharistie, koná se po mši odprošující adorace, která vyjadřuje kajícínost a prosbu o Boží milosrdenství a odpuštění.

Na některých starobylých chrámech se nad hlavní vchod umisťoval zvláštní nápis: D. D. D. D. Je to zkratka slov: Domum Dei decet decor - Božímu domu

přistane krása (doslova půvab). Je krásné, pokud naše chrámy ozdobou nejen viditelnými ozdobami, ale především krásou našeho života.

I o nás samých totiž platí, že jsme chrámem živého Boha (srov. 2 Kor 6, 16).

(podle KN)

Tak, to jsem já?

Nové čtení na pokračování pro mladé a nejen pro ně ☺ je ze stejnojmenné knihy Jozefa Luscoňa, kterou vydalo nakladatelství Don Bosco.

Autor v předmluvě říká: „...čekají nás velké úkoly...nesmíme ale zapomenout na to nejdůležitější: ‚Naučit se žít jako člověk a dosáhnout věčného života.‘ Tato kniha je právě o tom. Kroky vedoucí k úspěchu jsou v známé větě: *Poznat sebe, poznat Pána.*“

Kéž se nám to podaří.

A začalo cosi nevidaného

Začalo to v počátku našeho letopočtu. Bůh si jednou vzal na sebe lidské tělo. Přišel mezi nás dobrý, pokorný, krásný, svěží, bystrý, lidský, jiskřivý, udatný Ježíš Kristus.

A začalo se cosi nevidaného... Soubor mezi dobrem a zlem vyvrcholil. Ježíš Kristus zvítězil. Zanechal nám

styl života, kterým se dá vždy zvítězit nad zlem. I ve třetím tisíciletí.

Vzkaz pro všechna tisíciletí

Lidé, kteří se osobně setkali s Ježíšem, jím byli uchváteni. Do stereotypu jejich dnů přinesl novost života... Řešil události života tak pravdivě, nápaditě, šarmančně, v novém duchu, že je to pohnulo ke změně.

Nastala osobní revoluce v životě obrovského množství lidí.

Víme o tom

Okamžiky setkání lidí s Ježíšem jsou zachyceny v evangeliu. Zde jsou příběhy jako: zážitek modlitby, rozmnožení chleba, uzdravení, ... Ježíš vstoupil svými činy do jejich života tak razantně, tak laskavě, tak vzrušující, že zůstal žít v duši mnoha lidí.

Potkat Ježíše i dnes

Tito lidé předali živého Ježíše dalším a živá víra přišla k nám. Ježíš je mezi námi, je v nás. Proč nemít i dnes s Ním zážitky? Co tak se s ním setkat v modlitbě, v nemocných, v mladých, ... Proč bych neměl s ním žít i dnes staré i nové příběhy?

Evangelium nestačí jen číst, ale mám ho žít. Křesťanství se potřebuje znovu uskutečnit. Tehdy bude živé. /Lk 12, 32-34/.

A proto!

Jelikož v dnešním uspěchaném světě mnozí lidé jako by zapomněli, co to znamená dobře žít. Neumí se s Pánem setkat a nevědí, co mají při "setkání" s Ním dělat, nabízím vám aktivity, které vám v tom mají napomoci.

Nebojme se tedy nastavit si zrcadlo a více poznat sebe.

1. Tělo – dokonalý zázrak

Pokud se postavíš před zrcadlo, věz, že máš kolem:

200 kostí,

30 kilo svalstva,

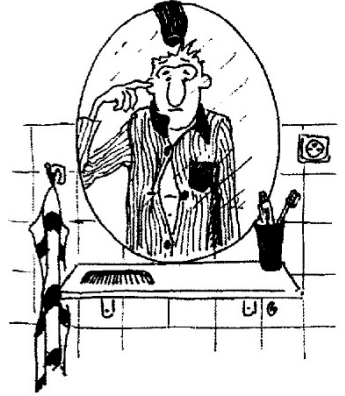
32 zubů,

18 000 cm² kůže,

300 000 kilometrů cév,

23 lidských chromozomů, které tvoří 3 miliardy bází (písmen).

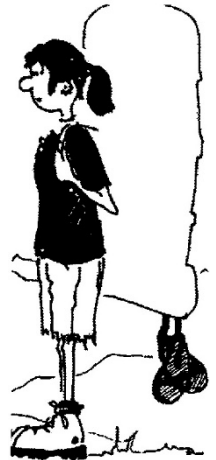
Máme v sobě ještě hodně vody, tuku, sem tam trochu vzácných kovů a všelijakých jiných tekutin.

Genialita pohromadě

Ale tato "sestava" může ovlivnit tento svět! K dobrému, ale i ke špatnému. Tělo je pro člověka velmi důležité. Nesmí však člověku vládnout, ale má mu sloužit pro konání dobra.

Mít zdravé tělo je velký dar. Zkusme si proto udělat následující pokus a zjistit, jaké je mé tělo.

Vidět své tělo

Je důležité zjistit, jak vidím své tělo? Je! Neboť:

Pokud je zjištění o těle pozitivní, buduje to zdravé sebevědomí. Člověk netrpí méněcenností a to mu pomáhá aktivně vstupovat do života společnosti.

Pokud je zjištění negativní, člověk si má uvědomit, co se na něm dá vylepšit... Nuž a některé nedokonalosti musí s klidem přijmout.

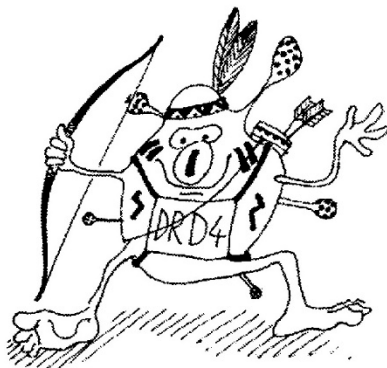
Pán ví, k čemu je to dobré... Ježíš si velmi vážil lidského těla. Svědectví o tom je na mnoha místech evangelia.

Fíha, to se často nevidí ...

Následující test ti pomůže zjistit, jak hodnotíš své tělo. "Půjde o tvé subjektivní vidění." Tak se vidíš ty. Jiní možná jinak... Odpověz si upřímně. Zkus se ohodnotit a to tak, že na každou otázku odpovíš některou z následujících odpovědí:

- a) Nevím (0 b)
- b) Ani ne (1 b)
- c) Jak kdy (2 b)
- d) Je to uspokojující (3 b)
- e) Ano, je to dobré (4 b)

1. Máš hezkou tvář?
2. Líbí se ti tvůj nos?
3. Máš krásné oči?
4. Líbí se ti tvůj krk?
5. Máš hezké uši?
6. S bradou jsi spokojený?
7. Jsi spokojený se svými vlasy?
8. Máš pěkně formované rty?
9. Jsou tvoje zuby bílé a zdravé?
10. Je tvá pokožka obličeje jemná?
11. Mají tvoje ramena pěkný tvar?
12. Jsi spokojený se svými svaly?
13. Jsi spokojený s výškou svého těla?
14. Jsi spokojený se svými nohama?
15. Tvé držení těla je přirozené, přímé?

Ohodnocení – jak je to s tebou?

45 - 60 bodů

Máš ze sebe výborný dojem. Obraz o svém těle ti dodává přirozenou rovnováhu, sebejistotu, chrání tě před různými stresy i nemocemi. Ať ti to dlouho vydrží. Ale pozor na pýchu.

Mít krásné tělo není všechno. Tento dar jsi dostal od Pána Boha. Zdarma. Nezapomeň na duši, o kterou je třeba se více starat. Můžeš ji zkrášlovat dobrými skutky, modlitbou, sebezáporem...

30 - 44 bodů

Nosíš v sobě pozitivní obraz o svém těle. Míváš z toho dobrou náladu a vnitřní uspokojení. Zkus zjistit, co se dá ještě vylepšit, co v péči o tělo zanedbáváš. Investice do péče o tělo se ti jistě vrátí. A pamatuj: "Základem všeho je správná životospráva." Skromný dodatek: nepozorovaně si ověř, jak tě vidí jiní... Ti rozumní. Hodí se ti i toto zjištění. Pro svůj osobní růst.

15 - 29 bodů

Se svým zevnějškem nejsi zcela spokojen. Jistě je to z různých příčin. Ovlivňuje to i tvou psychiku a sebeúctu. Je velmi důležité rozlišit, co je u tebe vrozené, s čím se nedá už nic dělat a co se dá změnit. Mnohé nedostatky mohou být v důsledku zanedbání některých návyků. Slunce, voda, pohyb na čerstvém vzduchu ti přinesou první výsledky. Držím ti v tom palce! A nakonec to nejdůležitější: "Měj úctu k sobě."

pod 15 bodů

Mít krásné tělo ještě není všechno. Jaké je, takové je, ber ho jako dar. Proto pozor na momenty, kdy ho nemáš rád. To není správné. Zjisti, co ti brání vnímat své tělo pozitivně. Pak se o tom, kde začít, můžeš poradit s přáteli, nebo s rodiči. Neboj se udělat pevné rozhodnutí: "Začínám ihned." Raduj se z každého úspěchu, který dosáhneš. A neříkej: "Já jsem už takový..." Moje odpověď: "Možná jsi takový, neboť takovým chceš zůstat." Pokud chceš, budeš jiným... Pokud chceš.

Starost o své tělo – o svůj "chrám"

Zde je řešení pro mnohé tvé problémy:

Naše tělo je chrámem Ducha Svatého. Aby v něm Bůh radostně přebýval a aby nám sloužilo, nesmíme zapomenout na:

Strava

Má být pestrá a pravidelná. Doporučuje se najíst se tři až pětkrát denně, přičemž alespoň jedno jídlo ať je vařené. V pokrmu má být hodně ovoce a zeleniny.

Za den je třeba vypít alespoň dva litry tekutin. To proto, aby mě netížily jakési ledvinové kameny.

Odkaz babiček do třetího tisíciletí zní: "Jezte tehdy, když máte hlad, a ne tehdy, když máte chuť."

Pohyb

Lékaři doporučují "hýbat se" alespoň jednu hodinu denně. Pod tím se myslí sport, procházka,... Člověk to má dělat pravidelně a poslouchat přitom "odezvu" svého organismu.

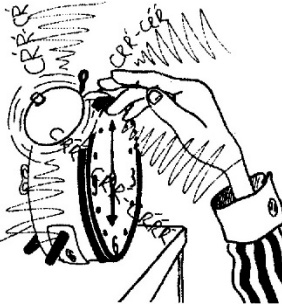
Staré heslo prapředků má i dnes svou sílu. Prozradíme Vám ho: "Hlava a zbytek těla mají stejně bolet."

Spánek

Délka spánku závisí na věku. Mladý člověk by neměl spát méně než osm hodin denně. Je důležité, aby člověk nešel spát pozdě v noci. Organismus si více odpočine do půlnoci.

A také je pravda, že: "Ranní ptáče dál doskáče".

Vzduch a slunce

Pobyt na slunci je nejvhodnější do desáté hodiny dopoledne a po šestnácté hodině odpoledne. To je důležité pro omezení ultrafialového záření. Vidíte? Už

je to tady. Udělali jsme díru do vesmíru (ozónovou) a už k nám jdou. Kdo? Jakési "fialové" částice.

Zde ocitují jednoho ze současníků: "Raději být aktivní, jako radioaktivní."

Hygiena

Člověk se mnohem lépe cítí, když je svěží, čistý, šarmantní... Tyto vlastnosti se udržují i pravidelnou hygienou.

Jistě to už všechno víte a dodržíte, ale přece alespoň něco z toho:

Ráno – myjeme si obličej, zuby, uši, krk, ruce...

Přes den – myjeme se podle potřeby.

Večer – začínáme svou očistu od hlavy a končíme při patách.

Týdně / nebo i spíše – dle potřeby / - umyjeme si vlasy, celé tělo, ...

Pamatujte: "Čistota sluší tělu i duši."

Oblečení těla

Křesťan by měl oblékat na úrovni doby, vkusně, zdravě, podélně "křesťanských zásad" - ne výstředně. Také oblečením svědčí o hodnotách, které vyznává ve svém nitru.

Ověřené životem: "Co je v duši, to proráží i navenek." Kristus řekl na adresu těch, kteří pohoršují: "Běda..." /srov. Mt 18, 6-10/.

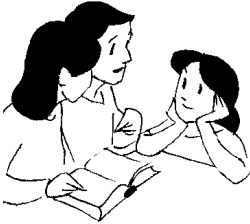

Zatížení těla

Je vhodné "dávkovat" námahu a soustředěnost. Optimální jsou asi 30 minutové intervaly.

Prý platí: Kde nemůže vydržet obyčejný člověk, pošlou vojáka. Kde nevydrží voják, pošlou studenta.

Nebo vás?

52 JEDNODUCHÝCH ZPŮSOBŮ JAK S DĚTMI MLUVIT O VÍŘE

49.

VÁŽÍME SI VZÁJEMNOU ROZMANITOST

Učení víry

- Být jedno v Kristu nám umožňuje sjednotit se i navzdory vzájemným odlišnostem.
- Církev je jedna, projevuje se však rozličným způsobem.

Podněty na poučení z každodenního života

- Před rodinným výletem, nebo když se vaše dítě zajímá o cizí země a jejich kulturu.
- Když se do sousedství přistěhuje rodina z etnické menšiny.
- Když si vám dítě stěžuje, že sourozenec se k němu chová "podivně" nebo dělá něco jinak než ti druzí (Pokud víte, že je to jen projev sourozencovy osobnosti).

Amerika se často nazývá vroucím kotlem různých národností a etnických skupin. Ačkoliv by se lépe hodilo přirovnání k salátové míse, ve které vyniknou i jednotlivé přidávané jemné příchutě a vůně. Katolická církev je také společenstvím odlišných kultur. Spolu s Římskokatolickou církví existuje asi dvacet **východních katolických církví**, které slaví liturgii v arménském, koptském, arabském a malajském jazyku. V Římskokatolické církvi se odlišnost spiritualit projevuje prostřednictvím duchovního zaměření a poslání řeholních řádů, jako jsou například těšitelé, dominiáni a jezuité. Všichni společně tvoří církev; slovo **katolický** totiž znamená všeobecný.

Pocházíme z různých národů světa, od nejmenších až po největší. Naše kultury se navzájem liší a od kulturního prostředí, ve kterém žil Ježíš, se odlišují úplně. Zdrojem naší odlišnosti je **Nejsvětější Trojice**, která stvořila svět v celé jeho nekonečné rozmanitosti. I my jsme jedno, sjednoceni ve víře, kterou nyní společně prožíváme, ale také s Božím lidem, který nás už předešel. Zdrojem naší jednoty je Duch Svátý, který nás v ní zachovává díky ctnostem víry, naděje a lásky. I tvá rodina se v podobném duchu skládá z členů, z nichž každý má svou odlišnou osobnost, povahu a dary – a přesto tvoříte jednu rodinu, sjednocenou láskou a svátostnou přítomností Ježíše ve vašem životě.

Začátek rozhovoru

Zeptej se syna nebo dcery, zda zpozorovali u některého člena rodiny, že se něčím výjimečným odlišuje od ostatních. Řekni, aby pojmenovali jiné než fyzické vlastnosti, například že někdo je vysoký nebo že má sedm let. Pak společně zkoumejte, jak každá ze zmíněných vlastností nebo darů slouží vaší rodině.

Poukaž na to, že stejně jako tato rozmanitost slouží vaší rodině k dobrému, i rozmanitost lidí ve světě a v Ježíšově Církvi slouží k dobrému.

Jak navázat na téma

V současnosti se prostřednictvím školy, sportu, internetu a zpráv otevírá před tvým dítětem rozsáhlá škála poznatků z celého světa. Právě teď je mu třeba vysvětlit, že různorodost není něco, čeho je třeba se bát, ale něco, co je třeba oslavovat jako důležitý aspekt Boží vůle. V souvislosti s vírou poukaž dítěti na pestrost lidí, kteří tvoří živou církev. Některou neděli se spolu zúčastněte na bohoslužbě, která je sice katolická, ale s jiným obřadem než vaše. Může to být **mše** Východní katolické církve, jako je ukrajinská, arménská nebo liturgie v cizí řeči, například španělská mše. V telefonním seznamu či na internetu najdeš mnoho možností, ze kterých si můžeš vybrat. Pak spolu zhodnoťte, čímž se bohoslužby lišily a v čem byly stejné.

POVZBUZENÍ PRO VÁS

Doporučené čtení z Písma svatého

Skrze Ducha jsme jedno tělo s mnoha údy: 1 Kor 12, 12-21.

Co na toto téma říká Církev

Církev se často nazývá "Kristovo tělo", aby se poukázalo na jednotu Ježíše a Církve a na jednotu mezi jejími jednotlivými členy. Všichni jsme přece

Kristovými bratry a sestrami. Každý člen Církve má své poslání a patří do jedné z těchto tří rozsáhlých kategorií: **duchovenstvo** (kněží a biskupové), **řeholní řády**, které žijí ve společenstvích a skládají slib chudoby, čistoty a poslušnosti (například františkáni, trapisté nebo karmelitáni), a **laici** (všichni ostatní, kteří jsou povoláni svědčit o evangeliu ve světě a prosazovat evangelijní hodnoty ve společnosti). Všechny tyto úkoly mají v Božích očích a v očích Církve úplně stejnou hodnotu. Žádné poslání není svatější než druhé, protože poslání samo o sobě není svaté, jen člověk, který ho vykonává, je svatý.

V Katolické církvi existují rozdílné církve, známé jako církve Východního katolického obřadu. V roce Páně 1054 vznikl mezi Východní a Západní církví rozkol pro rozličnost politických a náboženských názorů. Východní církve slavila mši tradičně v místním jazyce (ne v latinském jako Západní církve) a neuznávala prvenství římského papeže, ale konstantinopolského patriarchy jako "prvního mezi rovnými". Tyto církve se nazývají **ortodoxní** (například Ruská ortodoxní církev). Ortodoxní církve se nesmí zaměňovat s 21 východními katolickými církvemi (například Ukrajinskou katolickou církví), které udržují styky s Římem a uznávají autoritu papeže v Římě. Zpočátku nás může rozmanitost v jedné katolické církvi zmást, ale odráží se v ní tajemství Nejsvětější Trojice – jako Bůh ve třech osobách nepřestává být jediným Bohem, tak ani Katolická církev s 21 odlišnými církvemi nepřestává být jednou církví.

Krátká modlitba s dítětem

Modleme se k Ježíšovi a poděkujeme mu za jeho dar jednoty v Církvi:

Ježíši, děkuji ti za to,
že mohu být členem tvé Církve
a součástí společenství, které sjednocuje lidi
z mnoha zemí a z různých
společenských podmínek.
Pomoz mi přijmout a vážit si všech členů
tvé rodiny.
Amen.

Pohled do historie

V pohledu do historie žďářské farnosti pokračujeme rokem 2003. Žďářskou farnost spravoval excurrento P. Miroslav Parajka, farář v Dolních Loučkách.

2003

V první polovině roku se ve farnosti neudálo nic mimořádného. O slavnosti svatých Cyrila a Metoděje, patronů Moravy, oslavil místní duchovní správce P. Miroslav Parajka výročí 20 let kněžství.

Na svátek sv. Augustina, učitele církve (28. 6.) si farnost připomenula další dvě kněžská výročí – P. Jiří Balabán z Ostrova (25 let) a P. Zdeněk Kopřiva ze Žďárce (5 let). Společnou mši svatou celebroidl P. Balabán. Kéž Pán sešle mnoho dělníků na svoji vinici.

13. srpna se konala již tradiční pout' k Panně Marii Fatimské do Březiny u Křtin. Mši svatou slavil a mariánské litanie krásně zpíval P. Miroslav Parajka.

Na podzim provedl obecní úřad opravu horní části zdi okolo kostela.

V měsíci růžence – říjnu vyhlásil sv. Otec Jan Pavel II, nová růžencová tajemství. Nazval je tajemství světla:

1. Ježíš, který byl pokřtěn v Jordánu
2. Ježíš, který zjevil v Káně svou Božskou moc
3. Ježíš, který hlásal Boží království a vyzýval k pokání
4. Ježíš, který na Hoře Proměnění zjevil svou slávu
5. Ježíš, který ustanovil Eucharistii

Následující rok ustanovil rokem sv. růžence.

Zpracoval: R. Mašek

Co jsme prožili

Mariánská farní pouť

"Pod ochranu Tvou se utíkáme"...

Květen je nejen měsícem lásky, ale i měsícem Panny Marie. Stalo se již tradicí, že každoročně jezdíme s naším panem farářem na "mariánskou pouť". A vždycky se moc těšíme. Náš farní výlet má ale jeden háček. Nikdy nevíme, kam pojedeme. Od otce Pavla dostaneme pouze náповědu a letos nám k vyluštění tajenky musela stačit 4 slova: lesík, moře, Jonáš a pupek.

Ve středu 8. května jsme se probudili do krásného slunečného rána. Odjezd autobusu pro dolnoloučské a žďárecké poutníky byl stanoven na 7:45 z Louček. Cestou přistoupili poutníci z Kalů, Litavy a Olší.

A pak jsme vyrazili do neznáma. Pan farář všechny na palubě autobusu přivítal. A jaká by to byla cesta na pouť, kdyby nezačala modlitbou! A potom jsme s pomocí otce Pavla tajenku vyluštili.

Cestou jsme zhlédli film o životě Gianny Mollové, italské pediatričky, která je patronkou matek, lékařek a nenarozených dětí, a její svatořečení papežem Janem Pavlem II. v květnu roku 2004.

Po 2 hodinách jsme dorazili na první poutní místo Chlumek u Luže s barokním chrámem Panny Marie Pomocné. Už z dálky nás vítaly dvě štíhlé věže kostela. A ta nádhera uvnitř! Obrazy, sochy, oltáře – samé zlato! Zde mohli poutníci složit k nohám nebeské Matky všechny svoje bolesti, starosti, těžkosti, ale i radosti. V 10:00 byla sloužena otcem Pavlem mše svatá a po ní nám přišel popovídat o historii chrámu pan kostelník. Po zakoupení obrázků a lázeňských oplatků jsme se museli s nádherným poutním místem, i když neradi, rozloučit.

Asi po hodině jízdy jsme přijeli do Golčova Jeníkova. Poobědvali jsme v místní restauraci. Nedaleko od restaurace se nachází kostel sv. Františka z Assisi, a to

bylo naše druhé poutní místo. Zde jsme před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní prosili za rodiny. Na cestu nám pan farář udělil Svátostné požehnání. Potom jsme se shromáždili v Loretánské kapli, kde jsme zazpívali mariánskou píseň a paní kostelnice nám řekla něco o historii chrámu. Povídání pokračovalo na zahradě kostela. Pro sebe a své blízké jsme si i odtud mohli odnést na památku obrázky. S poutním místem jsme se rozloučili písní "Sbohem, má radosti".

Tady naše pouť skončila, ale vzpomínky zůstanou. Naplnění krásnými duchovními zážitky, které se určitě vryly hluboko do srdce každého z nás, a posílení mateřským požehnáním Panny Marie jsme se vraceli do svých domovů. Cestou jsme ještě zhlédli film o "Mariánském zjevení ve Fatimě". Do Dolních Louček jsme se vrátili kolem 18:00.

Upřímné poděkování patří otci Pavlovi za zorganizování pěkné poutě pro svoje farnosti, panu řidiči za bezpečnou jízdu, všem poutníkům i těm, kdo nás provázeli svými modlitbami. Ten největší dík náleží Panně Marii za její ochranu, mocné přímlyvy a orodování.

"Rozžihá Maria svíce v nás, temnotou s Marií projdem snáz".

Jana Jurná

Pouť v Lubném

V sobotu 11. května v dopoledních hodinách sloužil otec Pavel mši svatou k Panně Marii u kapličky Neposkrvněného početí Panny Marie v Lubném. Za pěkného počasí, které jistě zařídila Panna Maria, zavítali ke kapli místní farníci i farníci z okolních obcí.

Poděkování patří především Panně Marii za ochranu, otci Pavlovi za celebrování mše svaté, ministrantům, hudebnímu doprovodu a všem, kdo se podíleli na průběhu slavnosti.

Farníci z Lubného

Den matek v Dolních Loučkách

Druhou květnovou neděli slavíme "Den matek" a nejinak tomu bylo i letos.

S příchodem otce Pavla se na maminky nikdy nezapomnělo.

12. května po "Májové pobožnosti" a "Svátostném požehnání" jsme se všichni, i mužský doprovod, shromáždili na farním dvoře. Začátek byl stanoven na 15:00. S přivítáním a přáním všem maminkám vystoupil otec Pavel. Vysoko vyzdvihl jejich

úlohu a poděkoval za to, že dokázaly říct novému životu ANO.

Potom nás se svým programem mile potěšily děti z místní mateřské školy, které po jeho skončení rozdaly maminkám dárek věnovaný panem farářem.

Za hojně účasti farníků začala volná zábava. Svátek matek přišli podpořit i starosta a místostarosta obce. K poslechu i k tanci vyhrávala celé odpoledne známá a všemi oblíbená skupina "Dejna a spol" z Ivančicka. Její široký hudební repertoár nás dokázal brzy naladit na tu správnou notu. Stoly se prohýbaly pod spoustou sladkých a slaných dobrot od našich hospodyněk, k dispozici bylo točené pivo, výborné víno a svařák, který se v chladném počasí náramně hodil. Podávaly se také nealko nápoje, káva a čaj.

Letošní oslavu matek si užily také děti. Poprvé pro ně bylo připraveno malování na obličej. Moc jim to slušelo a určitě se jim tento nápad líbil.

Nálada byla výborná, hrálo se a zpívalo až do pozdních odpoledních hodin. Díky citelnému ochlazení se návštěvníci pomalu začali rozcházet. Ti největší otužilci

vydrželi, a pak se i s hudbou přesunuli do pastorační místnosti, kde bylo krásně teplo od krbových kamen. Rozcházeli se kolem 20:00. Opět jsme prožili pěknou akci pořádanou pro všechny tři farnosti otce Pavla.

Veliké poděkování patří všem organizátorům, hudebníkům "Dejnovcům", všem zúčastněným farníkům, ale také těm tichým duším, které toto dílo zpevňovaly svými modlitbami.

Kde je opravdová láska, tam přebývá náš Bůh a s Jeho požehnáním vždycky dojdeme k vytouženému cíli. Proto ten největší dík patří Jemu.

Jana Jurná

Pouť ve Vratislávce

V sobotu 18. května ve 16 hodin sloužil otec Pavel poutní mši svatou k Panně Marii ve Vratislávce. Na upraveném prostranství před kapličkou se sešli věřící nejen z naší farnosti.

Krásné sobotní odpoledne jsme si mohli prodloužit u obecního úřadu, kde bylo připraveno příjemné posezení.

Poděkování za vydařenou akci patří Panně Marii za ochranu, otci Pavlovi a všem obyvatelům obce, kteří se podíleli na přípravě a průběhu slavnosti.

R. Mašek

Trnová koruna

Když se v pondělí 15. dubna během velkého požáru zřítila věž katedrály Notre Dame v Paříži, zdálo se, že navždy přijdeme o všechny cenné poklady, které se nacházely uvnitř katedrály. Jednalo se o posvátné obrazy, tapisérie, sochy, vitráže a rovněž o vzácnou sbírku svatých relikvií.

Během následujícího rána proto bylo úžasné sledovat, že gotická konstrukce katedrály staré více než 850 roků, zůstala silná. Její rozsáhlé klenby jsou porušené, ale zůstaly v celku, což svědčí o geniálních dovednostech středověkých kameníků a statečných pařížských hasičů.

Když se objevily správy o zničení, dozvěděli jsme se, že otec Jean Marc Fournier za pomoci hasičů zorganizoval záchranu mnohých pokladů z klenotnice katedrály. Vytvořili lidský řetěz a zachránili některé z nejstarších a nejposvátnějších pokladů celého křesťanství. Patří mezi ně i relikvie trnové koruny.

Trnová koruna, uchovaná v pozlaceném relikviáři a vystavená pro věřící každý den se zvláštní funkcí během Velkého pátku, vypadá jako věnec vytvořený z křehkých, ale elegantně utkaných mořských trsů. Má dlouhou a komplikovanou historii. V posledních osmi stoletích ji ochraňovali třpytivé gotické prostory v Paříži, kde byla uctívána jako hmatatelný fyzický symbol Kristova království. V důsledku požáru v Notre Dame je důležité se zamyslet nad významem tohoto posvátného předmětu a nad jeho pozoruhodným přežitím.

„Ecce Homo“

Trnová koruna je vzpomínána ve třech evangeliích jako jeden z mnoha nástrojů mučení Krista během jeho procesu a vykonání trestu (Mt 27, 27-30, Mk 15, 16-19 a Jn 19, 1-3). V Janově evangeliu je příběh umučení rozšířený. Kristus je předveden před Pontia Piláta, římského správce Judey, kde čelí davu a na hlavě nese trnovou korunu.

Na této části se zakládá populární obraz zvaný Ecce Homo, na němž je Kristus zobrazený jako odmítnutý Mesiáš, zbičovaný a korunovaný trny. Evangelia nehovoří o tom, co se s korunou stalo po Kristově odsouzení.

Je zajímavé, že Kristu v ranných zobrazeních ukřižování trnovou korunu nemá. V průběhu prvního tisíciletí křesťanského umění je Kristus zobrazovaný, jak umírá na kříži bez koruny (pouze s několika málo výjimkami). Existence kultu relikvie zůstává neznámá až do pátého století. Svatý Paulín z Noly v roce 409 učil věřící, aby v basilice na hoře Sion v Jeruzalémě kromě sloupu bičování a kopí uctívali i relikvii svaté koruny. Sv. Řehoř z Tours v roce 591 poskytl první známý popis relikvie koruny:

Říká se, že trnová koruna vypadá jako živá. Její listy každý den usychají a každý den se díky boží moci znovu zazelenají.

Na cestě

Po dobytí Jeruzaléma v roce 636 existuje o relikvii koruny jen několik záznamů, protože poutníci k ní už měli stížený přístup. Relikviář pravého kříže, známý jako Limburská staurotéka, je našim nejstarším zdrojem svědectví o novém umístění relikvie v Konstantinopoli. Jeho nápis vyrobený kolem roku 950 uvádí, že obsahuje předměty z pokladnice byzantského císaře včetně fragmentu trnové koruny. Zůstává však nejasné, kdy nebo jak se koruna dostala do Konstantinopolu, kde byla uchovávána v blízkosti Bukoleonova paláce uprostřed nádherné sbírky relikvií umučení.

Strážce paláce Nicolas Mesarites během politického převratu z roku 1200 ocenil zachování „neporušitelné“ trnové koruny, která byla „svěží, zelená a nevyschnutá“. Po čtvrté křížové výpravě se prvním latinským císařem Konstantinopolu stal Balduin Flámský, který následně převzal kontrolu na paláci a jejich poklady.

V roce 1228, když se na trůn ve věku 11 let dostal Balduin II. dolehla na latinské císařství krize. Aby si císař zabezpečil finance, použil relikvie jako zálohu. V roce 1237 byla relikvie trnové koruny použita na zajištění půjčky od bohatého benátského obchodníka Niccola Quirina. Balduin vycestoval do Evropy a oslovil svého „bratrance“, francouzského krále Ludvíka IX. (1214 - 1270) o pomoc. Ten s vyplacením císařského dluhu souhlasil.

Boží dar

Ludvík IX. se tímto způsobem stal novým ochráncem relikvie. Aby bylo jasné, tato výměna nebyla prodejem, ten by byl porušením všeobecných pravidel. Namísto toho byl převod koruny z Konstantinopolu do Paříže koncipován jako diplomatická operace a slavil se jako Boží dar.

Arcibiskup v Sens z 13. století Gauthier Cornut sepsal podrobný záznam o převodu koruny do Paříže v textu známém jako *Historia Susceptionis Coronae Spinea*. Ludvík

IX. 19. srpna 1239 sundal svoji korunu, oblékl se do jednoduché tuniky (ta je další svatou relikvií, která byla zachráněna během požáru Notre-Dame) a ve velkolepém průvodu kráčel bosý nesouc tuto relikvií do Paříže.

Poté, co relikvií uložili v královském paláci, byl pochod zakončen homilií v katedrále Notre-Dame. Hned po devíti letech 26. dubna 1248 byla na uctívání umučení Krista

vysvěcená Sainte-Chapelle. Tato třpytivá dvouposchodová gotická stavba obklopuje trnovou korunu oslnivým závěsem gotického skla a barev a představuje mimořádnou scénu oslavy Kristovy přítomnosti přímo v srdci Paříže.

Zde poprvé nacházíme množství obrazů ukřižovaného Krista nesoucího trnovou korunu, což bylo promyšleným objevem křesťanské ikonografie,

která umísťuje tento objekt do centra dějin spásy. V roce 1297, 27 let po své smrti, byl Ludvík IX. svatořečený.

Svatý Ludvík byl během svého života mimořádně zbožný, získání relikvie a její vystavení bylo pravděpodobně jedním z prvních a nejuvěrnějších projevů jeho svatosti.

Nový domov

Trnová koruna zůstala v této královské kapli až do francouzské revoluce. V roce 1790 bylo několik relikvií bezpečně přemístěno do opatství Saint-Denis a v roce 1806 pařížský arcibiskup Jean Baptiste de Belloy dohlížel na přesun této relikvie do pokladnice Notre-Dame, kde ji mohl uctívat všechen lid Paříže jako společný občanský klenot.

Zůstala v katedrále, přečkala násilí Pařížské komuny a dvou světových válek až do kalamity z 15. dubna letošního roku. Během přestavby Notre-Dame bude umístěna v Hôtel de Ville (na Pařížské radnici).

Během nespočetných válek, pohrom a dalších hrozeb vyplývajících z časových změn tento malý posvátný objekt – malý shluk starobylých větvíček, který symbolizuje křesťanskou spásu – stále přetrvává. Relikvie trnové koruny, milovaná tisícovkami lidí, nadále slouží svému účelu – inspirovat k naději, připomínat nám, že to, o co přijdeme, může jednou znovu rozkvést a že věci, které milujeme, bez ohledu na to, jak jsou malé, mají velkou moc.

(podle www.postoj.sk)

Páté evangelium

29.

To je tělo, které se za vás vydává. To konejte ve vašem společenství na památku, že jste navzájem spojeni.

„To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!“

(Lk 22,19)

Z pohledu teologie (stojící na synoptických evangeliích i evangeliu Janově) se eucharistie jeví jako rituál, který v učednících utvrzuje „objektivní vzpomínku“ na Krista. Připomíná, co pro nás Kristus vykonal, když nám umožnil mít vpravdě účast na jeho těle a krvi. Proto liturgicky zpřítomněná, a tak duchovně zpřístupněná oběť Božího Syna propojuje lidi ze všech koutů světa se Spasitelem, jenž je mezi nimi skutečně přítomen.

Je zřejmé, že takto pojímaná eucharistická hostina sjednocuje rovněž všechny, kdo se jí účastní, a vytváří tak společenství křesťanů, kteří se shromáždili, aby plnili Kristův příkaz: „To konejte na mou památku“ a aby společně přijali jeho tělo a krev.

Toto tradiční pojetí má nepochybně své kouzlo, avšak každá bystrá hlava snadno odhalí, že má i své mezery a že až tak úchvatné není.

Náš zlomek staví na první místo požadavek, aby společenství, které účastníci eucharistie vytvářejí, bylo autentické. Obřadu se nemají účastnit lidé, kteří si jsou navzájem cizí a ani nevědí, jak se ten druhý jmenuje, ale má to být hostina, na níž se - jako na každé správné hostině - sešli opravdoví přátelé. Jejím nejhlubším smyslem tedy je vyjádřit tuto sounáležitost, která je při ní vytvářena, ale zároveň je od ní i předem vyžadována.

Pravá eucharistie je tedy možná jen ve společenství lidí, kteří mají stejného ducha, stejné ideály, záliby a způsob života. Když se sejde spousta lidí, kteří se navzájem liší svým vzděláním, společenským postavením, stavem i rasou, pak tato podmínka samozřejmě splněna není. Opravdová eucharistická hostina se tedy může odehrávat jen v nepočetném stejnorodém společenství, které se vejde k malému stolu. Kristova „ekklésia“ (touto svátostí založená) bude tedy tvořena buď jen Řeky, nebo jen Hebrejci, jen chudými, nebo jen bohatými, jen prostáčky, nebo pouze intelektuály. Anebo - nejlépe - intelektuály, kteří se shodli na tom, že si zahrají na prostáčky.

Zákon „autenticity“ má však obecnou platnost a přivádí nás k závěrům, které bychom se před jeho objevením vůbec neodvážili předvídat. Autentický má být jazyk, z něhož musí zmizet „kostelní“ intonace i slovník, i oblečení - jaké jiné by mělo být než úplně obyčejné. Autentické má být i prostředí, v němž se hostina odehrává: tedy přirozeně nějaká jídelna nebo útulná hospůdka. Autentické má být i jídlo - kdo se dnes spokojí jen s chlebem a vínem? Týká se to i mluvy a probíraných témat: hovořit by se tedy mělo o tom, co se běžně probírá, když se sejdou přátelé. Vše by se mělo odehrávat nenucené, prostě a neformálně, bez jakékoliv obřadnosti a povýšenosti.

Jen se podívejme, jak daleko jsme se dostali od chladných, nenápaditých a neosobních nedělních mší!

Najednou si uvědomujeme, kolikrát už jsme (k nelibosti nebohých pašíků) nevědomky sloužili nádhernou eucharistií v úzkém kruhu přátel v nějaké hospůdce u vepřo-knedlo-zela. Byly to nezapomenutelné hostiny, při nichž jsme si plně uvědomovali, že jsme navzájem spojeni, a které naše společenství dál utužovaly. Z těchto krásných chvíl strávených pospolu jsme pak čerpali sílu na další náročnou cestu životem, neboť jsme se cítili lepší a šťastnější, měli jsme klidnější svědomí a oplývali jsme (jak se to často stává po čtvrtém püllitru) porozuměním pro celý lidský rod.

Jak krásné to byly chvíle, a jak vzácné! Naším toužebným přáním je, aby nám je nebesa dopřávala i nadále, tím spíše, že jsme si nyní vědomi jejich eucharistické hodnoty.

(z knihy *Páté evangelium*, Giacomo Biffi)

Co nás čeká

1. svaté přijímání

Ve farnosti Žďárec 2. června a v Dolních Loučkách 9. června. Modlete se za děti, které přistoupí poprvé ke stolu Páně, ať to pro ně není na dlouhou dobu poslední svaté přijímání a příležitost k odchodu z kostela i hodin náboženství, jak tomu v mnoha případech je!

Oslava Božího Těla

Ve Žďárci ve čtvrtek 20. června;

V Olší a Dolních Loučkách v neděli 23. června.

Najdou se ochotní farníci, kteří připraví oltáře a ponесou korouhve a baldachýn?

Pouť ve Žďárci

Oslava sv. Petra a Pavla – patronů farnosti bude při mši svaté v neděli 30. června v 9:30 hod.

Pouť ve Skryjích

Tradiční pouť ke sv. Cyrilu a Metoději ke kapličce ve Skryjích bude 5. července. Mše svatá bude v 11:00 hod.

Změna vyhrazena

TURISTIKA PRO DUŠI

SPRAVEDLNOST

*Blahoslavení pronásledovaní pro spravedlnost,
neboť jejich je nebeské království.*

Když slyšíš toto blahoslavenství, vidíš před sebou obrazy umučených misionářů v dalekých krajích, obrazy mučedníků z různých období pronásledování Církve. Sám Pán Ježíš se nevyhnul pronásledování a utrpení. Podle jeho příkladu mnozí lidé snažili pro svou víru v Boha mučení, a dokonce obětovali i vlastní život.

Viš, jak se jmenovali někteří z nich?

Nechtěl jsem prozradit zpovědní tajemství - proto mě král Václav IV. dal mučit a umírajícího mě, hodili do Vltavy.

Moje jméno znamená světla - ale často mě zobrazují s proboděným hrdlem - takovou smrt mi připravil kat za to, že jsem odmítla svého nápadníka.

Jak mi řekl Pán - pásl jsem jeho beránky - stal jsem se jeho nástupcem - i ve smrti. Zemřel jsem na kříži - ale hlavou dolů.

Říkají o mně, že jsem první mučedník - ukamenovali mě.

Patřil jsem mezi 12 apoštolů. Nakonec mě ukřižovali na kříž ve tvaru X.

Myslíš si, že toto blahoslavenství patří jen mučedníkům a bez utrpení a mučednické smrti je nedosažitelné? Není nutné hned obětovat vlastní život. Důležité však je, stát vždy na straně spravedlnosti - i v maličkostech.

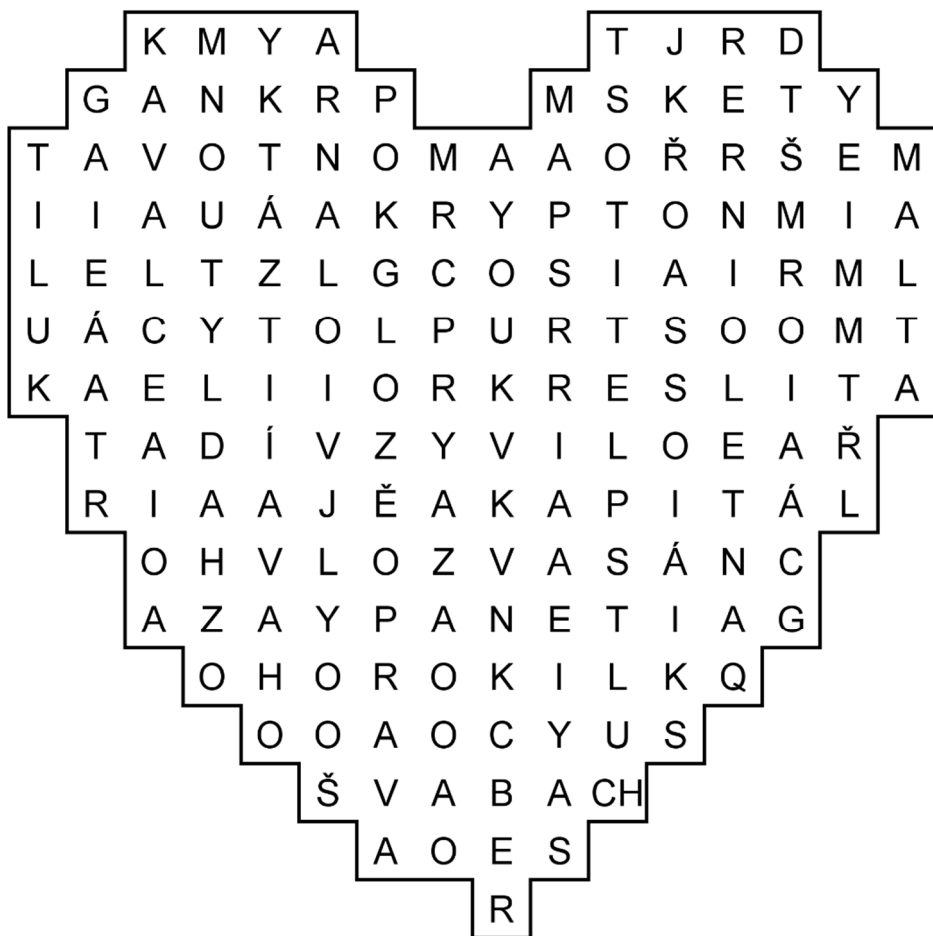
▲ Zastaň se spolužáka, kterému se posmívají, i když se ostatní s tebou přestanou bavit.
▲ Pomoz tam, kde je tvá pomoc potřebná - i když kvůli tomu přijdeš o svůj oblíbený film v televizi.

▲ Se vztyčenou hlavou vstup do kostela - i kdyby se ti kamarádi posmívali.

Dalekohledem vidíš okamžiky, které si žádají spravedlivé řešení. Přifaď je k obrázku a připiš, jak bys situace řešil ty!

Světice, jejíž jméno obsahuje tajenka, pocházela od Verosvres ve Francii. V dětství, při těžkém onemocnění, učinila slib, týkající se vstupu do kláštera. V srpnu 1671 oblékla v Paray-le-Monial hábit salesiánské kongregace sester Navštívení Panny Marie. V letech 1673 - 1675 jí Ježíš ukázal své Srdce, ovinuté trnám a s křížem i jako výheň lásky, ve kterou ji ponořil a žádal ji o zavedení úcty ke svému Srdci v církvi. Tím došlo k ustanovení svátku Nejsvětějšího Srdce Ježíšova i k zavedení "devíti prvních pátků" s přísliby pro ty, kteří je budou podle pokynů zbožně prožívat.

bylinář; citát; curling; emise; idiogram; jílce; kapitál; kavalce; klikoroh; kreslit; krypton; kulit; letna; lišej; malta; Miroslava; montovat; ohava; opovaha; oprava; ploty; polom; prkna; rozhovor; sbory; skety; sleva; spletitost; strup; střed; švabach; tulák; vězni; viola; vyzvídat; zátky

Už je jasné, proč Petr zapřel Krista:

Nezbedův humor

„Vrátili se z lovu všichni?“

„Všichni.“

„Opravdu nikdo nechybí?“

„Nikdo.“

„Tak to jsem přece jen střelil jelena.“

Ptá se turista:

„Prosím vás, jak se dostanu nejrychleji k té horní salaši?“

„Když za vámi pustím našeho psa ...“

Bavili se dva trampové:

„Tak mám žízeň, že bych se o ni mohl opřít.“

„Tak tu počkej chvíli, skočím ti do studánky pro vodu.“

„Ty asi špatně slyšíš. Kdo tady mluvil o umývání.“

Jozífek přišel do školy s velikou boulí na čele. Paní učitelka se ho ptá: „Bodla tě vosa?“

Jozífek na to: „Nestačila, táta ji zabil pokličkou.“

Pepík šel za včelařem pro med. Včelař mu nalil plný hrnec medu a povídá:

„Kde máš peníze, chlapče?“

„Maminka mi je dala do toho hrnce.“

Syn se ptá otce: „Tatínku, jestlipak víš, kolik je zubní pasty v jedné tubě?“

„No, to nevím.“

„Tři metry šedesát.“

V hudební výchově:

„Marku, vyjmenuj nám některé bicí nástroje.“

„Rákoska, vařečka, řemen.“

Dva koumáci stojí na kolejích.

„To jsou ale divné schody.“

„Schody jsou v pořádku, ale to zábradlí je nějak nízko.“

(Z knihy **Nezbedův humor 1**)